MERAKET

Sayı: 50 / Nisan - Mayıs - Haziran 2021

FUAT ERGİN İLE
DÖRT DERSTE
HİP HOP!

Yılmaz Erdoğan:
"Ara Güler, Bilge Bir Çocuktu"

Britanya'da Bir Türk Boksör

BU SAYIDA


5
Anadolu'da Bir Kış Yolculuğu
10
Yılmaz Erdoğan: "Ara Güler, Bilge Bir Çocuktu"
14
Müze Atlası: Mototrenle Tarih Seferi
18
Fuat Ergin ile Dört Derste Hip Hop!
23
KAMERA ARKASI: Britanya'da Bir Türk Boksör
26
Boğaz, Erguvan ve Ben... Bahtiyarım...
29
İstanbul'un Köşe Sarayı: Yedikule Hisarı
32
Mimar Bruno Taut
38
Bir Dünya Mirası Gezgini
42
Knidos Kültür Sanat Akademisi

EDİTÖRDEN

Azade Aslan

Yaşam alanınıza hoş geldiniz,

Merak etmeye devam edenlerle buluştuğumuz **habitat TV** yayına gireli, dört ay oldu. Bu yolculuğun başından beri bize eşlik eden tüm takipçilerimize teşekkür borçluyuz. Desteğiniz, her geçen gün yaşam alanımızı genişletiyor, zenginleştiriyor.

MERAK ET'in bu sayısında, **habitat**'ımıza renk katan konulardan bir seçki hazırladık. Kapağımızı, Türkiye'de rap müziğin öncülerinden Fuat Ergin'e ayırdık. Fuat, **habitat** için hazırladığı dört bölümlük Hep Hip Hop serisinin kamera arkasını, merak edenler için anlattı.

habitat TV'nin en özel kuşaklarından biri de, fotoğrafın büyük ustası Ara Güler'e ithaf ettiğimiz Ara'lı Yorum. Fatih Aslan'ın hazırladığı Ara'lı Yorum'un konuklarından Yılmaz Erdoğan, "meraklı bir bilge" olarak tanımladığı "Ara Abi"yi anlattı. Sohbetin can alıcı bölümlerini MERAK ET okurları için derledik.

Geride kalan kış mevsimini, Coşkun Aral'ın Anadolu'da yaptığı kış yolculuğundan notlarıyla uğurluyoruz. Herkesin kaçtığı kara kışın peşinde Anadolu'yu turlayan deneyimli seyyah, yaşadıklarını MERAK ET için yazdı.

Baharın müjdecisi ise, erguvanlarla İsmail Şahinbaş oldu. İZ TV deneyimimizde birlikte doğa içerikleri ürettiğimiz sırt çantalı gezginimiz İsmail Şahinbaş, yuvaya döndü. Şahinbaş, **habitat** için yeni yollar, yeni rotalar açacak. MERAK ET içinse, tam da zamanında, erguvanları yazdı.

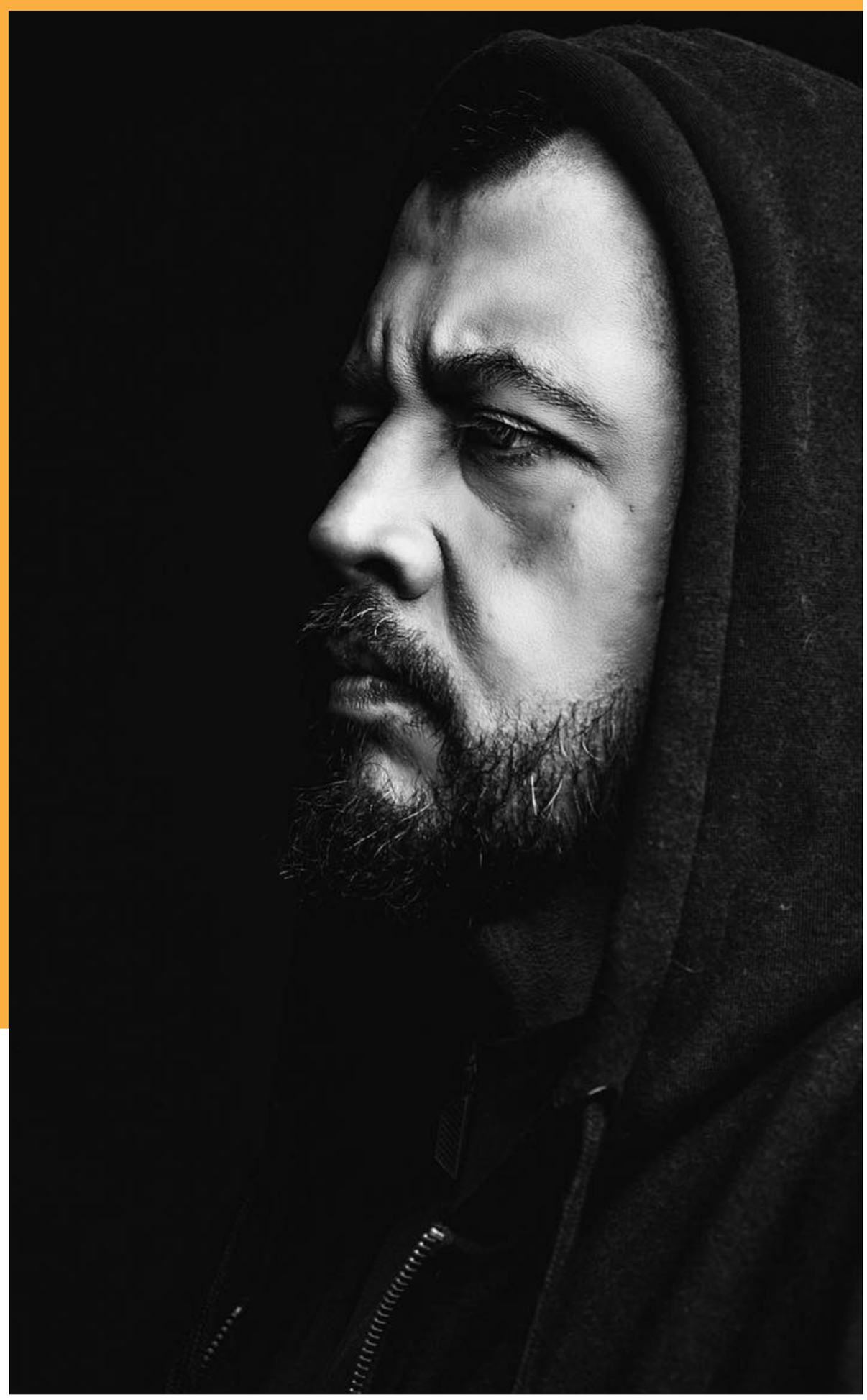
habitat'ımıza yeni bir ufuk ekleniyor: Britanya Günlükleri. Günlüğün ilk sayfasında, Londra'da yaşayan ve mücadele dolu yaşamını başarılarla taçlandıran genç bir Türk boksör var: Şiar Özgül...

Sayfalarımız, her zaman olduğu gibi tarihe ve mimariye de açık: İstanbul'un Köşe Sarayı olarak anılan Yedikule Hisarı ve mimar Bruno Taut'un Berlin'den İstanbul'a uzanan ilginç yaşamı, ilerleyen sayfalarda sizi bekliyor.

Seyahatlerimizi, hayallerimizin kanatlarında yaptığımız bu günlerde, sizi Bir Dünya Mirası Gezgini ile de tanıştırmak istedik. Aslında onu, yayınladığımız gezi yazılarından tanıyorsunuz. Nevin Salman, bu kez yeni bir rota önerisi, hem de kendi seyyahlık hikayesini anlattığı röportajıyla dergimizde.

Herkesin yaşam alanı **habitat**, Tivibu 2 ve 100'üncü kanallar ile IPTV, Uydu, Web, Mobil TV ve Smart TV platformlarında, Türksat'ta ise 4A 11853 H 25 000 frekansında şifresiz olarak yayında. Kanalımıza Tivibu GO uygulaması üzerinden, seçilmiş içeriklerimize ise Youtube kanalımızdan ulaşabilirsiniz. Yeni içeriklerimizden haberdar olmak için sosyal medyamızı takip etmeyi de unutmayın!

Daha fazlasını merak eden herkesi, **habitat**'a bekliyoruz.



KÜNYE

YAYIN KURULU:
MURAT TOY, MÜGE ARAL, YILDIZ KÖSE
EDİTÖR:
AZADE ASLAN
GRAFİK TASARIM:
EVREN BERK

MERAKET

habitat

ADRES: FULYA MAH. MEVLÜT PEHLİVAN SOK. ERDOĞANLAR İŞ MERKEZİ NO:14/5 ŞİŞLİ İSTANBUL
TELEFON: 0212 293 50 43 **FAKS**: 0212 293 50 21
WEB SİTESİ: www.habitattv.com.tr
habitattv_tr

MERAK ETMEYE
DEVAM EDENLERE

habitat

Türk Telekom tivibu
2. & 100. KANAL

TÜRKSAT
Frekans 11853 H 25000

habitattv.com.tr habitat TV habitatTV_tr



ANADOLU'DA
BİR KIŞ YOLCULUĞU

Yazı: Coşkun Aral
Fotoğraflar: Coşkun Aral - Tamer Günal

Mart ayında Anadolu'da bir kış yolculuğu yapmak üzere ekip arkadaşlarım Tamer Günal ve Cem Ersoy'la birlikte yola çıktık. Bu yolculukta amacımız, Anadolu'nun farklı bölgelerinde kış mevsimini görüntülemekti.
Ne var ki kış, İstanbul'dan ayrılmamızı beklemiş ve biz yola çıktıktan sonra kara yüzünü İstanbul'da göstermişti.

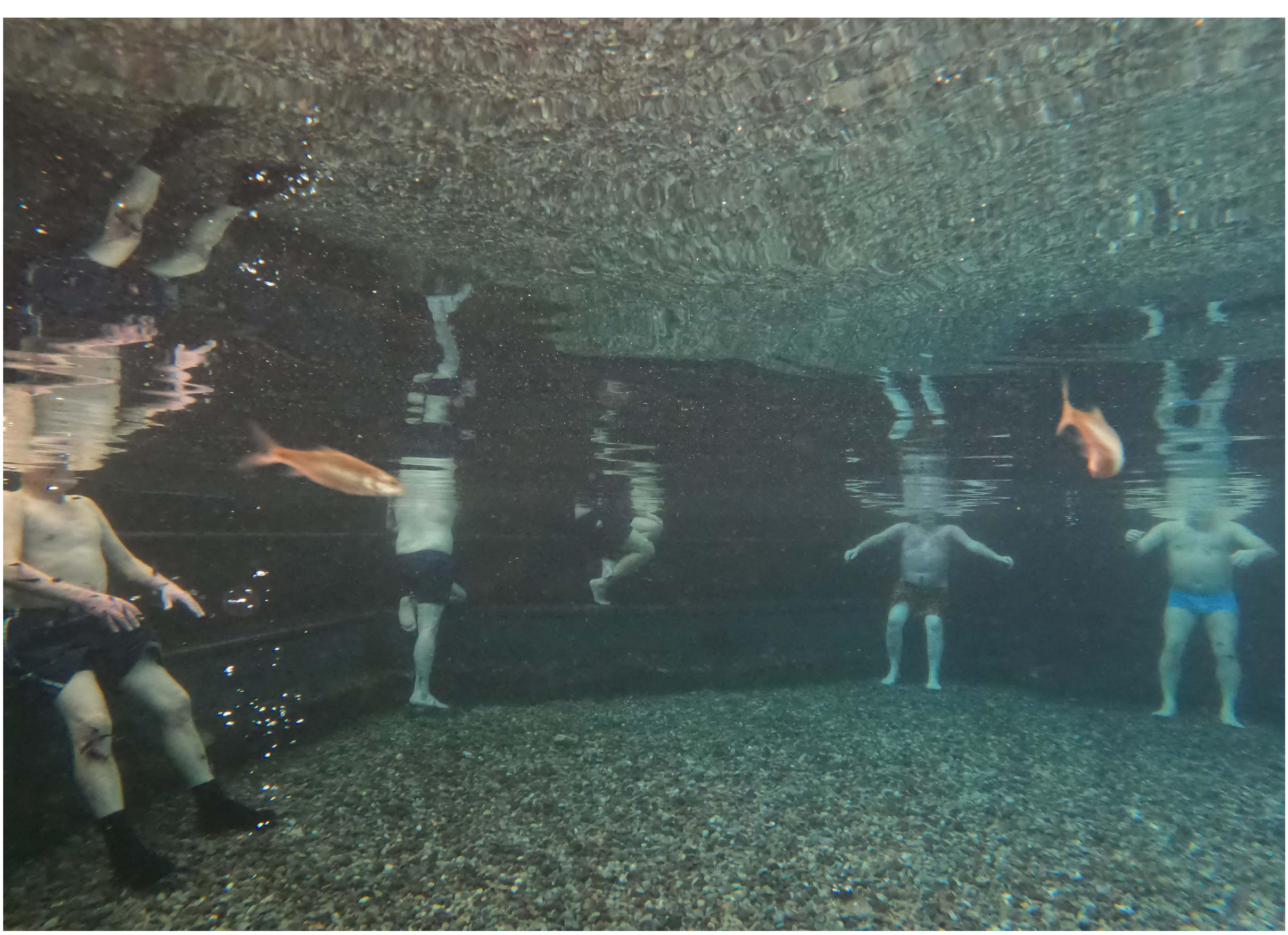
İlk durağımız Sivas'tı. Sık ziyaret ettiğim şehirlerden olan Sivas, kangalları, balıkları ve lezzetleriyle meşhur. Kangal çiftliğine yaptığımız ziyarette birkaç aylık kangalları sevme, onlarla vakit geçirme fırsatı bulduk.

Bu sevimli köpekler, dünyanın birçok ülkesinde kuvvetli önsezileri ve hızlı koşabilme yetileri nedeniyle besleniyor. 17. yüzyılda Evliya Çelebi, kangal köpekleri için "bir aslan kadar güçlü" diye yazmış. Başka deyişle, kangallara "Anadolu aslanı" lakabının takılması boşa değil. İri ve güçlü bir sürü koruma köpeği olan kangal, içgüdüsel olarak koyun ve keçi sürülerini gözetiyor. Bu özellikleri sayesinde de Afrika'da çiftlikleri çitalardan korumak amacıyla kangallar besleniyor.

Balıklı Çermik

Kangal ilçe merkezine 13 kilometre uzaklıktaki Balıklı Çermik, adeta bozkırda bir vaha. Ünü sınırları aşan kaplıca suyu, taşlar arasından yaygın olarak yüzeye çıkıyor ve havuzları besliyor. Bugün Balıklı Çermik, cilt hastalıkları ve romatizmal hastalıklar için alternatif tedavi merkezlerinden biri. Kaplıcanın içinde yaşayan balıkların mucizevi davranışları, suyun içindeki selenyumun iyileştirici gücüyle birleşiyor. 36-37 derece sıcaklığındaki bu sularda, dişleri olmayan binlerce küçük balık yaşıyor. “Garra rufa” olarak adlandırılan cerrahbalığın en önemli özelliği, protein besi yetersizliği sebebi ile insanlara yaklaşması. Bu da cilt üzerindeki ölü deri parçalarını ve sedef hastalığına bağlı kepekleri yemelerine yol açıyor. Bölgenin temiz havası, doğası, balıkların ve suyun iyileştirici gücü, sadece bedeni değil, ruhu da sağaltıcı etkiye sahip.







İshakpaşa Sarayı

Sivas'ın ardından Ağrı'ya, İshakpaşa Sarayı'na doğru yol aldık. Kış hâlâ kendini göstermemişti. Ağrı, soğuk ama yağışsızdı. Yapıldığı dönemin ileri mimari ve mühendislik örneklerinden biri olan İshakpaşa Sarayı, UNESCO Dünya Kültür Miras listesinde yer alıyor. Kitabesinde, 1784 yılında II. İshak Paşa döneminde yapıldığı yazılı. Doğubayazıt'a 8 kilometre uzaklıktaki İshakpaşa Sarayı, üç tarafı sarp bir tepe üzerine inşa edilmiş. 7 bin 600 metrekare üzerine oturtulmuş saray, büyük bir kompleks. Cami, erzak depoları, hizmet odaları, aşevi gibi farklı amaçlara hizmet eden birçok bölümden oluşuyor. Barok ve rokoko tarzı taş işçiliğinin ve kabartma ustalığının en güzel örneklerinin yer aldığı saray, anıtsal taç kapılarıyla da dikkat çekiyor. Sarayın günümüzün kalorifer tesisatına benzer bir ısıtma sistemine sahip olması, kanalizasyon ve su tesisatının gelişmişliği dönemin gelişmiş mühendislik becerisinin ispatı niteliğinde.





Sarayda yaptığımız çekimlerin ardından yıllar boyu biriktirdiğimiz dostların sofralarında koyu sohbetlere daldık. Havanın ayazında içimizi dostluklar ısıttı. Fotoğraf tutkunu olarak bölgeye her gittiğimde uğramadan dönmediğim Bitlis Güroymak'ı da rotamıza eklemiştim. Yol alırken sonunda karla da karşılaştık. Beklediğimiz kar, Bitlis'te karşımıza çıkmıştı.



Güroymak

Yıllar önce Adem Sönmez'in çektiği Güroymak kaplıca fotoğrafları, ardından Atlas Dergisi için Cemal Gülas'ın çektiği fotoğraflar, bölgenin ününü yaydı. Bugün fotoğrafçılar için adeta bir cennet niteliğinde olan Güroymak kaplıcalarında, hava ne kadar soğuk olursa olsun, gençler hayvanlarıyla birlikte yüzmeye geliyor. Doğal kaplıca olarak nitelendirilebilecek göletlerdeki su, kükürt yönünden zengin. Bu da bölge halkının, bit ve kene gibi zararlıların derilerine tutunmalarını engellemek amacıyla hayvanlarını göletlerde yıkamasının nedeni. Bu vesileyle gençler de eğlenmek için fırsat kolluyor, benim gibi fotoğrafçılara da bu anları yakalamak kalıyor.

Anadolu'daki kış yolculuğumuz doğudan güneye devam etti. Kış sona ererken baharı karşılayan Güney Anadolu'da göçerlerle buluştuk ve onların doğanın içindeki yaşamlarına konuk olduk. Anadolu'daki kış yolculuğumuzun ikinci bölümü Mayıs ayında habitat ekranlarında olacak.







YILMAZ ERDOĞAN:
"ARA GÜLER, BİLGE BİR ÇOCUKTU"

Röportaj: Fatih Aslan
Fotoğraflar: Arşiv

Çok yönlü sanatçı Yılmaz Erdoğan, Ara Güler ile yaptığı uzun sohbetlerden film setlerinde büyük ustayla yaşadığı anılara, kendi belleğindeki Ara Güler'i, Fatih Aslan ile Ara'lı Yorum'a anlattı.

Uzun yıllar Ara Güler'in asistanlığını ve yol arkadaşlığını yapan Fatih Aslan, habitat TV için büyük ustayla çalıştığı yıllarda yaşadıklarını, konuklarıyla yaptığı sohbetlerle yeniden canlandırıyor. Ara'lı Yorum programında, Fatih Aslan'ın konuklarından biri de Yılmaz Erdoğan'dı. Şair, senarist, oyuncu ve yönetmen Yılmaz Erdoğan, Köyceğiz'de kurduğu film setinde, Ara'lı anılarını anlattı.

Ara Güler ile nerede, nasıl tanıştınız?

Tanışma anımız daha eskilere dayanıyor olabilir ama sohbetimiz Ara Cafe ile başladı. Sevgili dostum Yaşar Kartoğlu'nun vasıtasıyla oldu; çünkü zaten orada bir aile gibiydiler. Ara Abi'nin sosyal ofisi gibi olmuştu orası. Bence onun gibi neşeli, coşkulu, şen şakrak bir insan için de harika bir ofisti. Onunla yoğun sohbetler yapma imkanını orada buldum; çok şanslı sayıyorum kendimi. Çünkü bence bu dünyayı lezzetli hale getiren insanlar, büyümeye direnen çocuklardır.

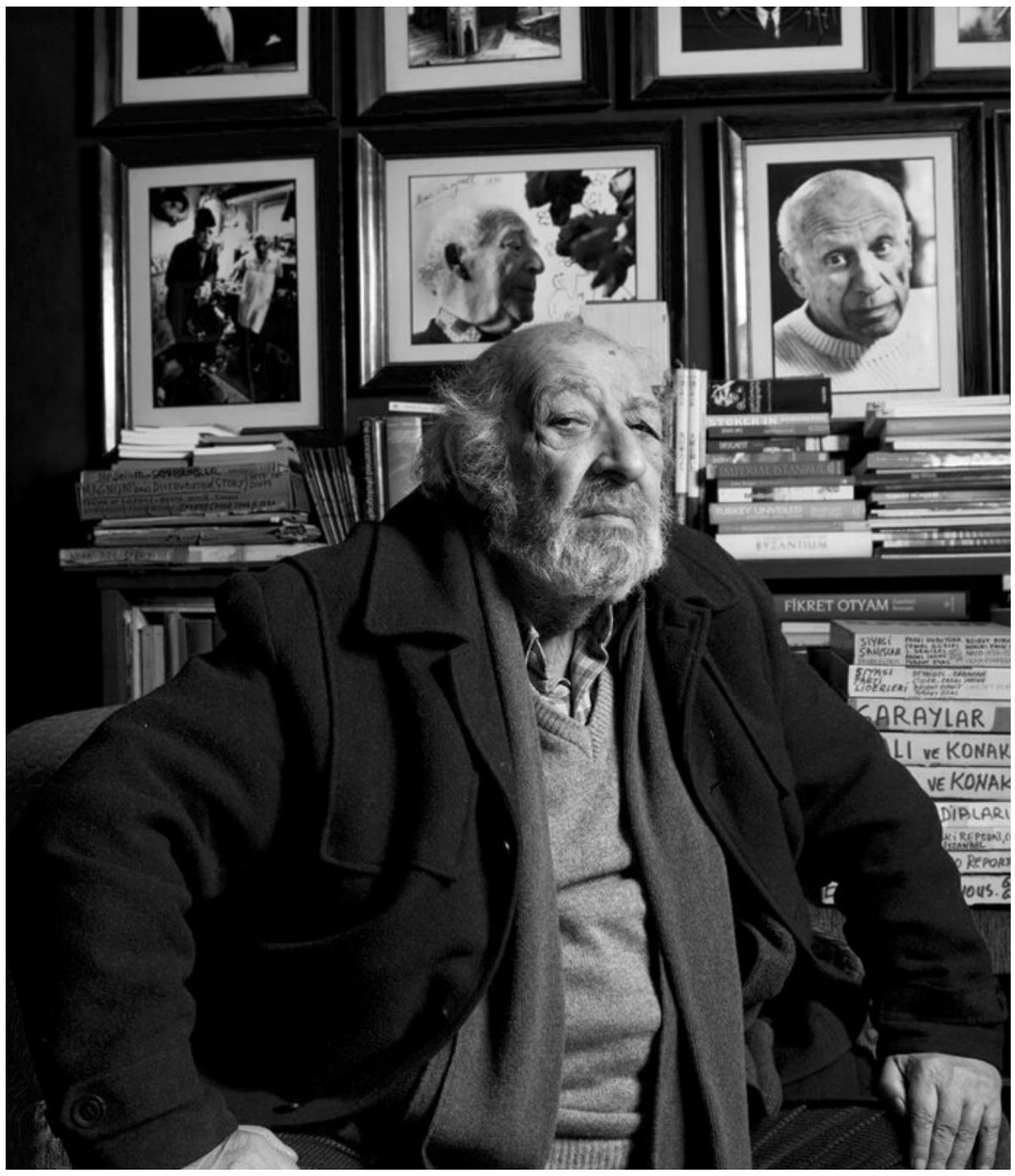


Ara Abi, ruhunu teslim ettiğinde de çocuktu; bilge bir çocuk duygusunu hiç kaybetmedi. Bilge çocuklar, her insanla aynı şekilde konuşurlar. Kendi kimliklerini onlara kabul ettirirler, onların lügatıyla konuşmazlar. Bence bu büyük bir güçtür. Muktedirler karşısında da, normal insanlar karşısında da aynı yapıyı korumak... Dehanın özünde de bu vardır diye düşünüyorum. Kitaplarda, "dünyanın en iyi üç fotoğrafçısından biri," deniyor onun için. Yanında oturan abiye bakıyorsun; dünyanın en tatlı üç insanından biri. Zaten bu ikisini bir araya getirdiysen, muhteşem bir ömür yaşamışsın demektir. Ara Abi de, öyle unutulmaz bir imza hayatımızda. Hem insan, hem çok büyük bir sanatçı olarak...

Ara Abi'nin vizöründen baktığınız zaman, kendi kulvarınızda neler görüyorsunuz?

Ara Abi'nin o meşhur fotoğrafları var ya; kahvede oturanlar, balıkçılar... Hepsi sanki muhteşem bir film çekilmiş de onun içinden seçilmiş en iyi kareler gibi. Bir fotoğrafla bizim aslında bir filmde elde ettiğimiz kadar duygu elde edebilen biri o. Zaten film dediğimiz şey de 2000-3000 kare fotoğraftan oluşan bir bütün. Tek karede film etkisini yakalamak; işte o büyük ustalık. O yüzden Ara Güler'in çektiği bir kare duvarda yıllarca duruyor zaten. Her gelen ona bakıp bir film seyrediyor. Mesela onun Ağrı Dağı fotoğrafı, odamın en güzel yerinde asılı. Hep bakıyorum. O hiç bitmeyen bir film. Biz film yaptığımızda, başını, sonunu, çerçevesini biz belirliyoruz. Ne olursa olsun, seyirci o çerçevenin dışına fazla çıkamaz. Ama derinlikli, usta işi bir fotoğrafta, sen o fotoğrafa bakarken kendi filmini çeker seyredersin. Kahvede oturan adamlar serisine baktığında, birazcık kurgu koysan, bütün etkisini kaybedecek. Ama hayattan bir parçayı alıp dondurup sonsuzluğa aktarma işinin en büyük ustası Ara Güler.





Ara Güler Türkiye'nin ve dünyanın görsel tarih hafızasına nasıl girdi sizce?

Bence bu çocuksu merak ve ciddiye alınmaması gereken şeyleri ciddiye almamakla yaptı bunu. Bunların en başında da kendisi geliyor. Bizler kendimizi ciddiye aldığımızda ilk hatamızı yapmış oluyoruz. Yetenek bence Tanrı'nın herkese eşitçe dağıttığı bir şey. Her insanın bir konuya özel bir eğilimi vardır. Ama karakter bizim elimizde. Karakteri geliştirmek, o karakteri seçmek... Ara Abi çok iyi bir insandı. Özgür bir adamdı, hep özgür kaldı. Özgürlüğün ilk çerçevesi bu: Kendinden, egondan özgür olmak. O bunu başardığı için çok özel bir insan oldu. Sevimli bir dahiydi. Deha bazen insana bir şımarıklık duygusu verip bütün o sempatiyi alıp götürebilir. Sempatiyle birleşen deha, bu gezegendeki en eşsiz şeydir.

Ara Güler sizin film setlerinize geldi. Van'da Vizontele'ye, sonra İstanbul'da Organize İşler'in setine... Onu setinizde gördüğünüzde neler hissettiniz?

Sette arkadaşlara dönüp dönüp, "Bu Ara Güler değil mi, ben mi yanlış görüyorum? Biz film çekerken o da bizi çekiyor," diyordum. Ben o gün anladım; Ara Güler sete geldiğine göre biz bir şey olmuşuz herhalde. Sinemayla ilgili düşüncelerini, kötü sinemaya tahammül edememesini orada öğrendim. Arka plana çok takıktı. Bizim sette de, arka plandaki trafik konusunda ben çok titizimdir. Ara Abi'nin dediği de buydu: "Önde iki kişi konuşuyor ama arkada hayat yok," diyordu. Değer verdiği bir setti ki geldi. Bu gurur bana hâlâ yetiyor. Işığın ustasıydı o. Organize İşler'in Galata Köprüsü'ndeki sahnesinde günbatımında çekmek için uzun bir dialog var. Telaş ettim; güneş buluta bir giriyor bir çıkıyor çünkü. Ara Abi baktı, "12 dakika sonra çekersiniz," dedi. Ve 12 dakika sonra gökyüzü tertemizdi.







Organize İşler - 2005

Ara Güler'in fotoğraflarında mutlaka bir insan vardır. Yönetmen ve şair olarak onun fotoğraflarını rahatlıkla okuyabiliyor musunuz?

Ara Abi'nin en sevdiğim yönü, hayatının hiçbir döneminde, entelektüelizme sapmamış olması. Fotoğraf çekiyorum bile demiyordu: "Resim çekiyorum ben!" Entelektüelizm, bilgiçlerin yoludur. Hiçbir zaman gerçek bilge, bilgiçlik yoluna girmez. Ara Güler'de başarılarını saklayan bir ego da yoktu; isim, şan, şöhret hiç umrunda değildi. Onun her çektiği resme bir şiir yazılır. Zaten o fotoğrafın kendisi bir şiir.





Teknoloji çağında, bir cep telefonuyla bile profesyonel fotoğraf hatta film çekenler var. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Ara Güler fotoğraf çektiği zaman da isteyen herkes fotoğraf makinesi alabilirdi. Fotoğrafı çeken makine değil, sanatçı, onun kafasındaki algı. Emeksiz çok fotoğraf çekiliyor, ama hiçbirini alıp duvara asmıyorsun. Ara Abi'nin fotoğrafıysa hâlâ duvarda duruyor. Sinemada da, eskiden fotoğrafçı gibi film çekerdik şimdi o imkanlarla ressam gibi film yapabiliyoruz. Bu ne demek? Fotoğrafçı bulduğuyla yetinir. Şimdi istediğin görseli yaratma imkanın var. Bu, Ara Güler gibi otantik bir fotoğraf ustası için bir yalan. Ama bu imkanları doğru kullanarak, doğru bir anlatıya ulaşmak mümkün. Çünkü amacımız, bir duygu üretmek. Onu yaratacak olan şey de sanatçının zihni; aletler değil.

Gençlere tavsiyeleriniz nelerdir?

Önce kendinizi anlamanız lazım: Ben ne istiyorum? Ne yaparsam mutlu olurum? Başarı mutluluk getirir sanıyoruz. Başarı günde 18 saat çalışıp hiçbir hayat yaşamamaksa, bu mutluluk getirmez. Ama mutluluk başarıyı getiriyor olabilir. Çocuk kalın. Bilgiçlik değil, bilgelik peşinde gidin. Cevap vermeyin, soru sorun. Bilge çocuk kalan herkes mutlu olur. Mutlu olmak, bir başarıdır zaten. Tıpkı Ara Usta gibi.





Müze Atlası

Mototrenle Tarih Seferi

Yazı: Azade Aslan
Fotoğraflar: RMK Müzesi, habitat Arşivi

Mototren nedir? Bu sorunun yanıtı, Türkiye'nin ilk ve tek sanayi müzesinde saklı. İstanbul Hasköy'de, 27 bin metrekarelik alanda kurulu Rahmi M. Koç Müzesi, ziyaretçilerini La Littorina ile tanıştırmayı bekliyor.

Trenleri sevmeyen var mıdır? Her çocuğun hayalini süsleyen ilk oyuncaklardan biri olan tren, ulaştırma işlevinin dışında, her yaştan insanın duygusal anlamlar da yüklediği bir ulaşım aracı. Yalnızca bireysel değil, toplumsal tarih açısından da semboliktir trenler. Birer gelişmişlik sembolü olarak, geçtikleri en ücra yerleri bile sihirli bir değnek gibi dönüştürürler. Yetmezmiş gibi, sinemaya, edebiyata, şarkılara, şiirlere de yüzyıllar boyu ilham vermişlerdir.

Trenlere meraklıysanız, düşlerinizi süsleyecek kadar özel bir mekan, sizi İstanbul Hasköy'de bekliyor.

Saltanat Vagonu’ndan La Littorina’ya

1994 yılında ziyarete açılan Rahmi M. Koç Müzesi’nde, raylı ulaşım kısmı, iki bölümden oluşuyor. Müze koleksiyonunda, aralarında Sultan Abdülaziz’in Saltanat Vagonu ve Kadıköy-Moda Tramvayı’nın da yer aldığı demir yolu araçları, ince işçilikli lokomotif ve tramvay modelleri, demir yolları ile ilgili çeşitli fotoğraflar ve efemeralar sergilenmekte.

Dünyanın ikinci en eski yeraltı taşıma sistemi olan Beyoğlu Tünel’e ait 19. yüzyıldan kalan bir yolcu vagonu ve 14 no’lu Beşiktaş-Karaköy hattında hizmet veren atlı tramvay da, koleksiyonun ilgi çeken parçaları arasında.



Kadıköy-Moda Tramvayı


Sultan Abdülaziz’in Saltanat Vagonu



Atlı Tramvay

Mototren

Demiryolu koleksiyonunda, gözden kaçırmanın mümkün olmadığı bir parça daha var: “La Littorina” olarak anılan mototren. Metalik, altın ve bakır rengi görünümüyle göz kamaştıran bu tarihi tren, sizi ilk bakışta kendine çekecek. Ona yaklaşınca, bir kez daha şaşıracaksınız, çünkü bu trenin lokomotifi de yok, vagonları da... Bunların hepsi, tek parçada toplanmış; adı da mototren olmuş.

Mototren, hem ön hem de arka tarafında motoru ve sürücü kabini bulunduğu için, raylar üzerinde lokomotife ihtiyaç duymadan kendi motorları ile hareket edebilen tek vagonlu bir demir yolu taşıtı. 1937 yılında İtalya’da üretilen bu örnek, o dönemde İtalyan Demir Yolları’nda kullanılan aynı tipteki mototrenlerden biri. Ona iyi bakın. Çünkü sergilenen La Littorina, 1930’lu yılların demir yolları vasıtaları arasında, döneminin teknik ve estetik değerlerini barındıran, günümüze eksiksiz olarak ulaşmış çok değerli ve nadide bir araç.

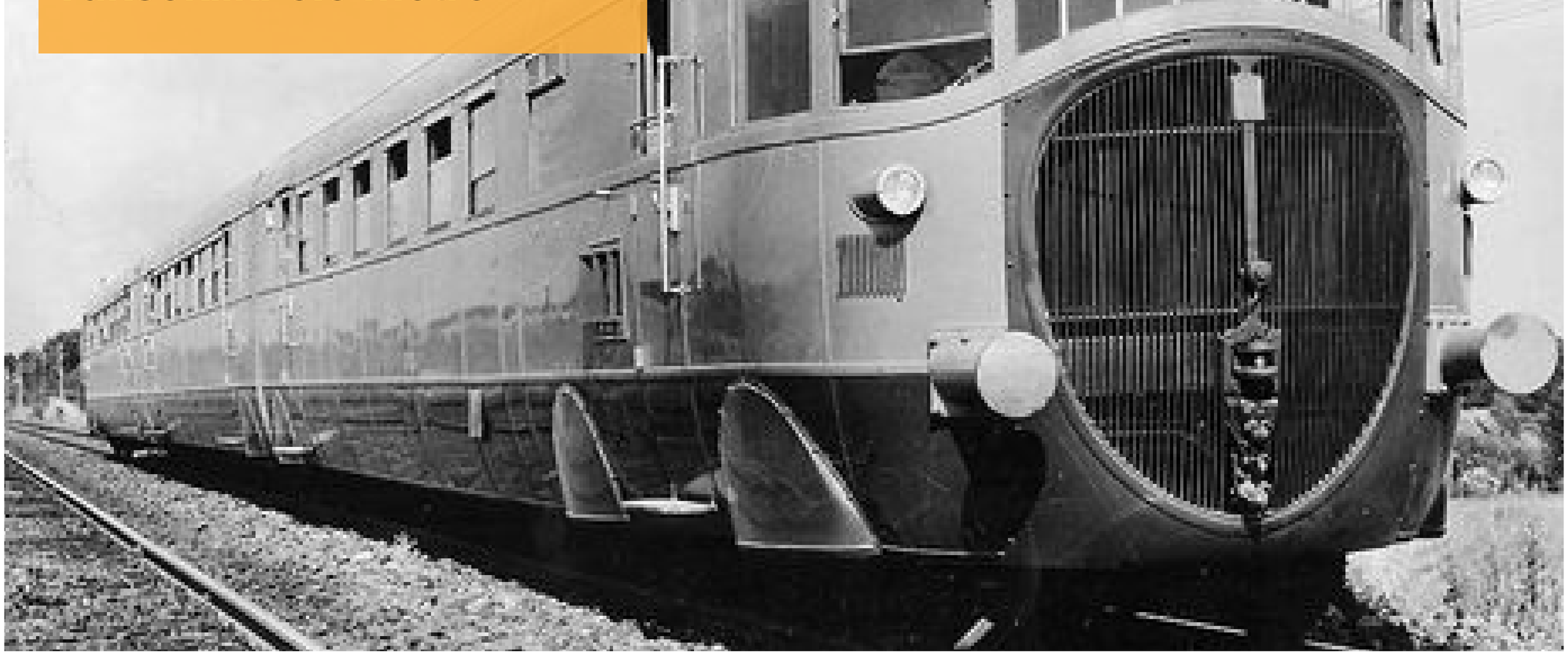
Peki onu, hangi rüzgar İstanbul’a atmış? La Littorina’yı buraya kadar getiren, aslında bir rüzgar değil, bir kasırga. 1992 yılında Andrew Kasırgası’nın tahrip ettiği mototren, Tofaş Türk Otomobil Fabrikası’nın sponsorluğunda, Mart 2011’de Amerika Birleşik Devletleri’den Türkiye’ye getirilmiş. Ardından, mototreni kasırga tarafından zarar görmeden önceki haline ulaştırmak için titiz restorasyon çalışmaları başlamış.

La Littorina’nın gövde restorasyonunu Tofaş, ahşap ve iç kısımların restorasyonunu ise Rahmi Koç Müzesi Düzey Bakım ve Onarım Atölyeleri üstlenmiş. Mototrenin dış görünümünün ve renginin belirlenmesi için alt katmanlarda saklı kalmış orijinal boyadan ve parlaklığını kaybetmemiş parçalardan yararlanılmış. Metal levhaların ve ahşap parçaların tamiriyle temizliği tamamlanmış. Gereken yerlerde hasarlı parçaların bire bir kopyaları yapılmış. Sonuç, bu göz kamaştırıcı tek vagonlu tren olmuş.



Mototren La Littorina

Yapım: 1937, İtalya
Üretici: FIAT
Model: ALn 56 1903
Uzunluk: 19.1 metre
Genişlik: 2.3 metre
Yükseklik: 3.3 metre





Treni Kaçırmayın!

La Littorina, Wolfsonian Vakfı ve Uluslararası Florida Üniversitesi tarafından 10 yıllığına Rahmi Koç Müzesi'ne ödünç verilmiş. Bu benzersiz tarih tanığını kendi gözlerinizle görmek istiyorsanız, saatlerinizi ayarlayın ve treni kaçırmayın!







FUAT ERGİN İLE DÖRT DERSTE HİP HOP!

Türk rap müziğin öncü isimlerinden Fuat Ergin, habitat TV için hip hop kültürünün dört elementini konu alan “Hep Hip Hop” serisini hazırlıyor. Rap, DJ’lik, break dans ve graffiti konu başlıklarını mercek altına alan seri ile ilgili Fuat Ergin ile konuştuk.



habitat için “Hep Hip Hop” başlıklı belgeseller hazırlıyorsunuz. Daha önce bu şekilde bir belgesel çalışması yapmış mıydınız?

Çok sayıda belgeselde bulundum fakat daha önce hiç belgesel sunmamıştım. Hip hop ve müzik odaklı belgesellerde kendimi temsilen çok kez konuşmacı olarak yer almıştım.

Nasıl bir deneyim oldu sizin için?

İçeriği ve çekimleri son derece dengeli ve iyi şekilde koordine edildiği için çalışırken çok zevk aldım. Zamanın ruhuna hitap eden, kısa, özet, modern ve merak uyandıran bir iş çıkardığımız için de fazlasıyla tatmin olduğumu söyleyebilirim. Kameralara da zaten çok uzun zamandır alışığım, bu anlamda bir zorlanma yaşamadım. Müjde (Yazıcı Ergin) ve Tolga’nın (Sert) da işe hakimiyeti ve tecrübeli oluşları rahat çalışmamı sağladı.





“Hep Hip Hop” serisinin bölümleri 11 dakika. İçerikleri hazırlarken süre sizin için nasıl bir kriter oldu?

Açıkçası çok fazla incelenebilecek detay var. Hip hop kültürü çatısı çok geniş. Biz önemli noktaların altını çizerek faydalı bir özet hazırladık. Hızlandırılmış bir kurs gibi, dört derste hip hop diyebilirim.

Türkiye’deki en deneyimli rap sanatçılarından birisiniz. Hip hop kültürünün bugün Türkiye’de doğru olarak anlaşıldığını düşünüyor musunuz?

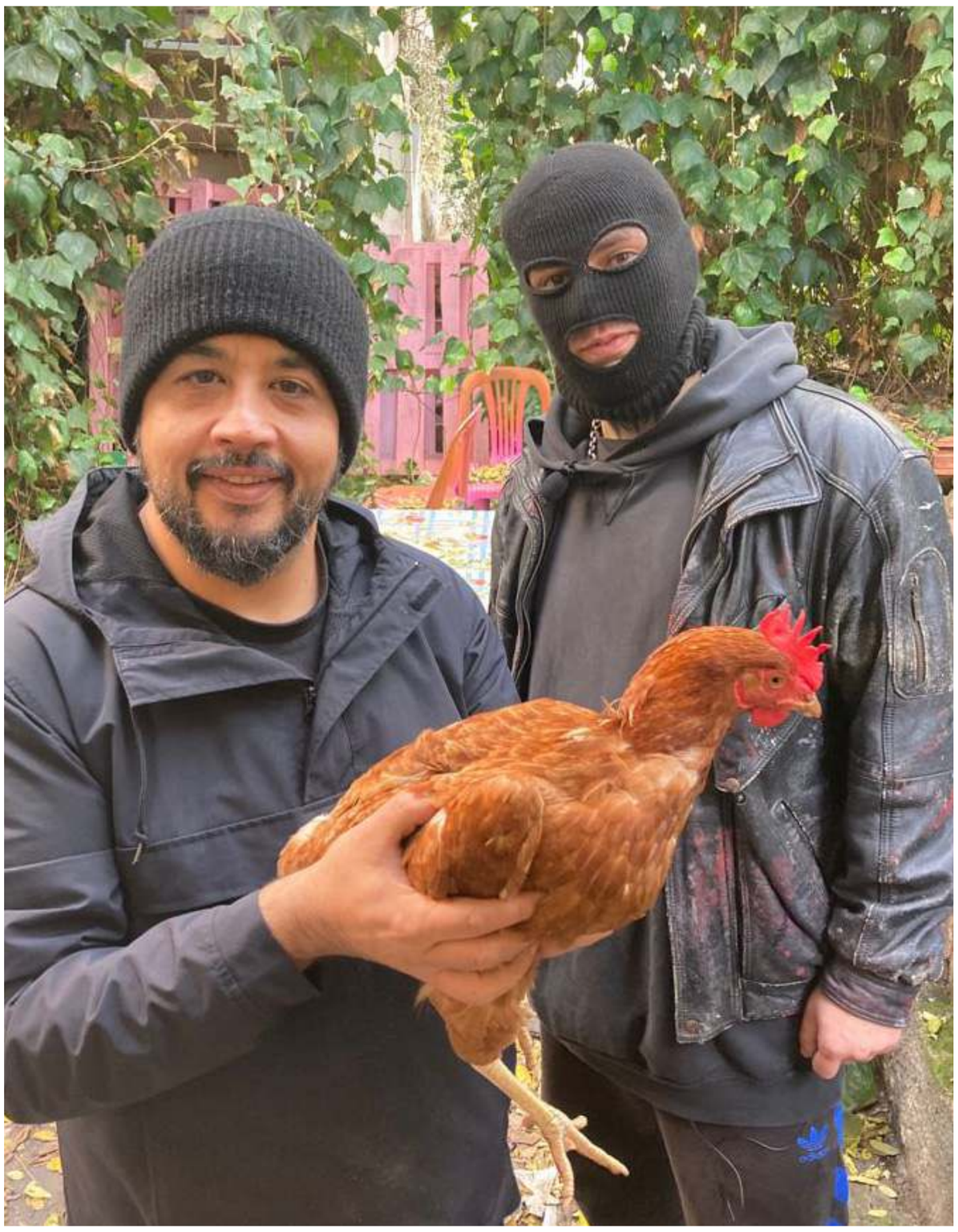
Belirli bir kesim tarafından kesinlikle doğru anlaşıldığını düşünüyorum fakat büyük bir kesim de hip hop kültürüne bir moda olarak bakıyor. Müzik endüstrisinin de derdi hip hop kültürünü tanıtmak değil, hip hop hissiyatını satılabilir bir malzeme haline getirmek. Bilinçli ve bilinçsiz kişiler her zaman olacaktır.

Almanya, Berlin doğumlusunuz. Müziğiniz ve duruşunuz Berlin ekolü olarak adlandırılabilir. Almanya ve Türkiye’deki hip hop kültürü arasında ne gibi farklar var?

Ben hip hop kültürünü Berlin’de yaşayarak öğrendim. Orada tecrübeler edindim. Benim Berlin’de yaşadıklarımı burada yaşamaya bizim sosyokültürel yapımız izin vermiyor maalesef. Yanlış anlaşılmalar, farklı olana ters bakma gibi konulara takılabiliyor. Gençlerin sosyalleşme, alternatif kültürlere ait hissetme alanları da burada çok kısıtlı. Pandemi döneminden önce de bir araya gelmek, beraber üretmek gibi kolektif bilinç oluşmamıştı. Her şeye rağmen hip hop kültürü adına çok güzel işler üreten insanların da varlığını bir tarafa koyarak söylüyorum tabii.

Hep Hip Hop'ın ilk bölümünde graffiti'yi işlediniz. Grab, Canavar, Funk gibi graffiti sanatçılarını konuk ettiniz. Bu isimlere nasıl karar verdiniz? Nasıl bir deneyim oldu?

Hava biraz muhalefet yaptı çekimlere başladığımızda. Pandemi nedeniyle ekstra dikkatliydik. Bu isimlerin hepsi uzun yıllardır tanıdığım arkadaşlarım. Grab'i Berlin'den tanıyorum. Şansımıza o da İstanbul'daydı çekimler sırasında. Balat'ta kalıyordu. Gece kaldığı otelin yanındaki kilisenin duvarına graffiti yapmış ve yakalanmış. Kilisenin papazı polis çağırmış ve duvarı temizleme karşılığında serbest bırakmışlar. Grab, çekime 2-3 saat geç gelebildi bu nedenle. Böyle eğlenceli bir şey de yaşadık. Canavar'ı stüdyosunda görüntüledik. Funk ile Beyoğlu'nda sokakta sohbet ettik. Hepsi oldukça keyifli geçti.





Hep Hip Hop serisinin ikinci bölümünde break dans elementine odaklandınız. Break dans bölümünde Aydan Uysal, Boriscrock, Ash Bullet konuklarınızdı.

İlk gün Aydan ve Borisrock ile buluştuk çekimler için. Onlardan hikayelerini dinledik. Her ikisi de çok uzun yıllardır break dans alanında çalışan isimler. Ash ise daha genç bir kardeşimiz. Onunla da Dansfabrika'da buluştuk. Bize break dansın tekniklerini gösterdi. Bu bölüm için görüntülü break dans sözlüğü denilebilir.





Rap ve DJ'lik bölümleri için planlarınız nedir? Biraz 'spoiler' vermek gerekirse…

Covid-19'a bağlı olarak Türkiye'deki rakamların artması ve önümüzde oluşan belirsizlik nedeniyle şu anda net bir şey söyleyemiyorum fakat graffiti ve break dans bölümlerindeki gibi rap'in ve DJ'liğin temel noktalarının anlatıldığı, akıcı bölümler olacaktır.

Son olarak habitat izleyicilerine ve Merak Et okurlarına bir mesajınız var mı?

Sağlığınıza dikkat edin. Motivasyonunuzu yüksek tutun.





BRİTANYA'DA BİR TÜRK BOKSÖR

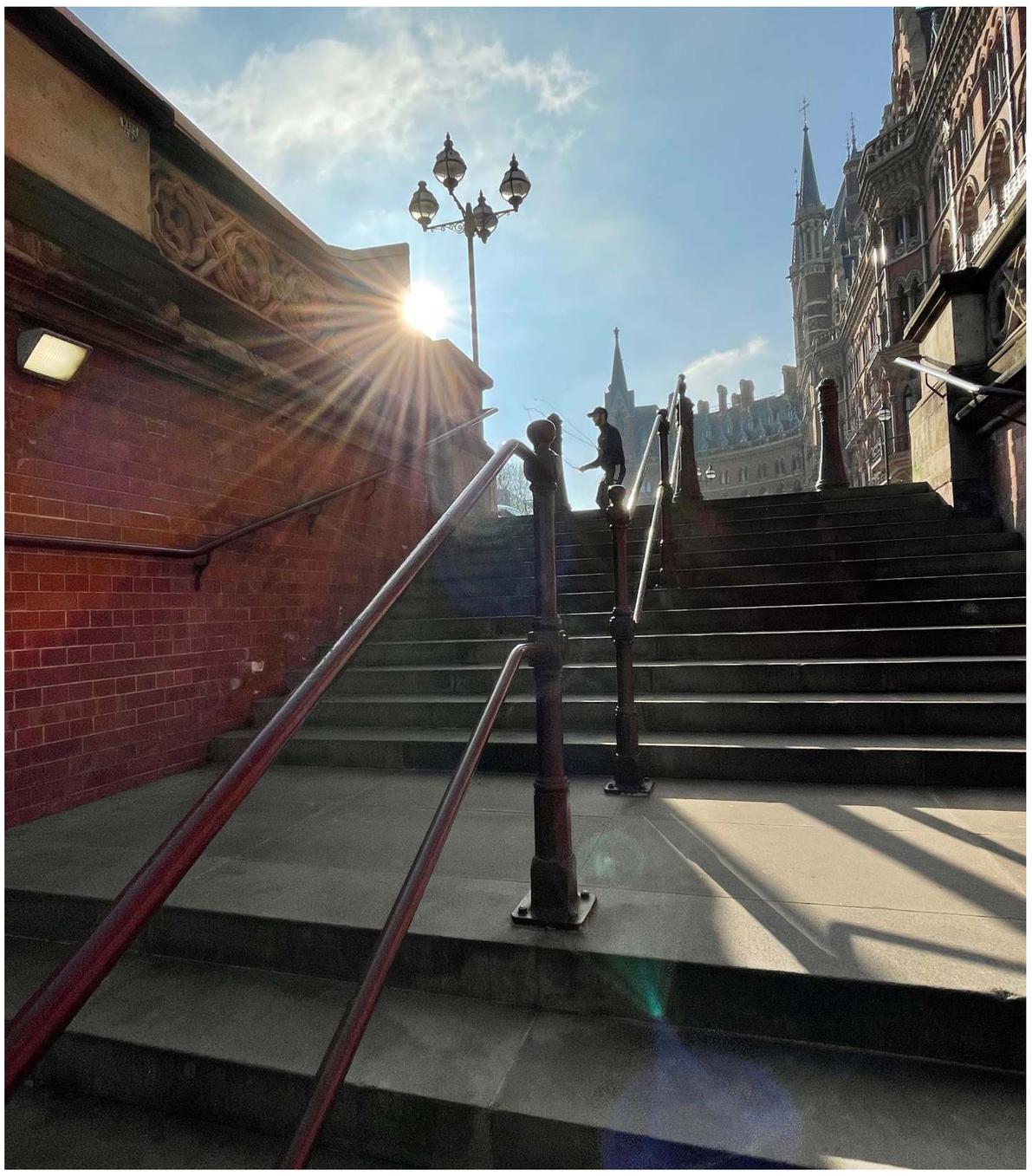
Yazı ve Fotoğraflar :
Selda Kaya Kapancık

habitat'ta yayına girmeye hazırlanan yeni seri Britanya Günlükleri'nin ilk bölüm konuğu, Londra'da yaşayan Türk boksör Şiar Özgül oldu. Şiar'ın mücadeleyle geçen dünyasına içeriden bakmak için, genç sporcuyla Londra'da dört gün geçirdik.

Türkiye'de Fenerbahçe altyapısında yetişen, genç milli takımla birlikte uluslararası müsabakalarda mücadele eden Şiar, bir boksör olarak dünya çapında adını duyurabilmek için 2012 yılında Londra'ya yerleşmiş. Boks sporu açısından önemli bir merkez olan Londra'da tutunmak ise söylemesi kadar değil. Şiar'a göre, İngiliz sporculara kıyasla 1-0 geriden başlanan bu yolculukta, hep onlardan daha çok antrenman yapmak, daha çok müsabakaya katılmak gerekmiş. Ama Şiar azmi ile birkaç yılda ismini duyurmayı başarmış ve Güney İngiltere şampiyonluğuna kadar ulaşmış. Araya pandemi koşulları girse de, genç sporcu daha büyük hedefler için çalışmaya devam ediyor. Biz de onun hikayesine yakından bakabilmek için, Londra'da dört gün boyunca onun yoğun temposuna ayak uydurmaya çalıştık.

Her Yer Antrenman Sahası

Londra denince ilk akla gelen mekanlardan biri olan Hyde Park, bizim de Şiar'la ilk buluşma yerimiz oldu. Burada, kendisi gibi boksör olan abisi Önder Özgül ile antreman yapan Şiar için aslında mekanın çok da önemi yoktu, bunu kısa sürede anladık. Yollar, caddeler, sonu gelmez birer koşu parkuru iken, parkların antrenman sahası olması çok da sıradışı değildi. Geniş yeşil alanların, büyüklü küçüklü parkların tüm şehre yayıldığı Londra'da, farklı branşlardan sporcuları hemen her gün parklarda antrenman yaparken görmek mümkün. Boks gibi bireysel çalışmaya çok uygun bir sporun da, önce kapalı salonları, sonra parkları, bahçeleri aşıp şehre karışması aslında çok doğal, biz de film boyunca bu doğalın izini sürdük. Angel'den Hackney'e, King's Cross'a kadar şehrin içine karıştık. Ve elbette, rota boyunca Şiar'a kulak verdik.





"Hayatın Kendisi Mücadele"

Bir dövüş sporu olması sebebiyle çoğu insanın mesafeli baktığı boks, Şiar'a bakılırsa hayata göre çok daha hafif kalıyor. Kendi ifadesiyle, "Hayatın kendisi mücadele demek; kimi zaman karşınıza dik yokuşlar çıkıyor, kimi zaman dümdüz bir yol. İnişleri çıkışları hep var. Ring onun yanında çok daha masum diye düşünüyorum. Orada rakibiniz de belli, karşı atağın kaç farklı şekilde gelebileceği de. Hayat öyle değil ama. Daha sinsi, daha zalim belki."

Dövüş sporları arasında en popüleri olup Muhammed Ali gibi dünya çapında efsaneler çıkarmayı da başarmış bir dal boks... Şiar'a göre, onun bu spora yapacağı katkı belki deryada bir damla olacak; ama kendisine, çevresine, onu takip edenlere başka bir yolun olduğunu göstermesi açısından önemli. Bu anlamda kendi hikayesi de dikkate değer. 13 yaşında boksa başladığını ve çok kısa sürede bu sporla bir gönül bağı kurduğunu belirten Şiar, o tarihten sonra boksu hayatının odağına almış. Şimdi ise önünde uzun bir yol var. Hedefe doğru sürekli koşmak gerekiyor. Bu mücadelede bazen geriye düşülse de ayağa kalkıp devam etmek çok önemli. Tıpkı hayat gibi...





Boğaz, Erguvan ve Ben...

Bahtiyarım...

Yazı ve Fotoğraflar:
İsmail Şahinbaş

Doğa gezgini İsmail Şahinbaş, “habitat”ına geri dönüyor. Yepyeni bölümlerle habitat TV izleyicisi ile buluşacak olan Şahinbaş, Merak Et okurları için, İstanbul’da bahar sevincinin sembolü olan erguvanları yazdı.

Nazım Hikmet’in her şiiri güzel ve özeldir benim için. Ancak ne zaman erguvanlar çiçek açsa üstadın ‘Bugün Pazar’ şiiri gelir aklıma:

“Bugün Pazar
Bugün beni ilk defa güneşe çıkardılar
Ve ben ömrümde ilk defa gökyüzünün
Bu kadar benden uzak
Bu kadar mavi
Bu kadar geniş olduğuna şaşarak
Kımıldamadan durdum
Sonra saygıyla toprağa oturdum
Dayadım sırtımı duvara
Bu anda ne düşmek dalgalara
Bu anda ne kavga ne hürriyet ne karım
Toprak, güneş ve ben...
Bahtiyarım...”

Erguvan mevsimi gelince, ben de ilk defa güneşe çıkmış Nazım Hikmet gibi İstanbul Boğazı’nda, erguvanlar içinde bahtiyar oluyorum.



İstanbul'un Simgesi

Baklagillerden olan erguvan, İspanya'dan Afganistan'a kadar olan bölgede doğal olarak yetişen, ağaççık veya çalı formunda çiçeklerinin güzelliği ile tanınmış bir bitki. Ülkemizde de doğal olarak kayalık, taşlık, kireçli topraklarda ve parklarda süs ağacı olarak yetiştiriliyor. Bazı ağaçlarının boyu sekiz metreyi buluyor.

Arapların 'arcuvan', 'arguvan' veya 'zamzarik', 'hazrik', Farisilerin 'ergavan' olarak isimlendirmiş oldukları erguvan, İstanbul'un simgesidir, süsüdür. Aynı zamanda Bursa için de değerlidir.

Erguvan Bizans ve Hıristiyanlık için de önemli bir simgedir.

Bizans hükümdarlarının kıyafetlerinde kullanılan erguvan moru, doğal yollarla üretilen en zor renk olduğu için, bir zenginlik ve güç işaretiydi. Bizans imparatorları, erguvan sarayının erguvan odasında doğarlardı. Ayrıca bu rengi imparatorluk ailesi dışında hiç kimse kullanamazdı.

Erguvan, edebiyatımızda gül ve lale gibi şairlerce de sıkça konu edilmiştir. On altıncı yüzyıldan itibaren erguvan imgesinin şiirimizde kullanıldığını söyleyebiliriz, özellikle de Osmanlı Devleti'nin en ihtişamlı döneminde.

Ancak 14 Nisan ile 13 Mayıs arasında, eski halk takvimindeki 'April' ayında, Boğaz'daki erguvanların görüntüsü tüm kültürel değerlerden ötedir…



Erguvan Gezmeleri

Erguvanları gözlemek için ilk tercihimiz İstanbul Boğazı olmalı. Avrupa yakasında özellikle Aşiyan Yolu'nda yürümek ve Rumeli Hisarı'ndan Boğaz'a doğru bakış doğru tercihtir. İstanbul'un Anadolu yakasındaysa, Kandilli ve civarı büyük keyifler barındırıyor.

Erguvan söz konusu olduğunda, İstanbul dışında ilk tercih Bursa olmalı. Erguvan, İstanbul gibi Bursa'nın da simgesi. Özellikle Emirsultan Camii ve türbesinin olduğu alan, doyumsuz manzaralar sunuyor.

Muğla Valiliği'nin bahçesinde muhteşem bir erguvan ağacı var. Erguvan mevsiminde mutlaka görülmesi gereken anıt ağaçlardan biri de burada.

Erguvan İmparatorluğu

Edip Cansever'in 'Boşversene Sen Niye Beklemeli' şiirinden bir alıntı ile son sözü söyleyelim:

"…
Senin ülkende yalnız bütün özlemler
Bilirim yalnız orda, içtenlik, erinç, coşku
Bayrağındaki bir tek çiçekli dalla
Orda uçsuz bucaksız
Olanca görkemiyle bir erguvan imparatorluğu…"



İstanbul'un Köşe Sarayı:

YEDİKULE HİSARI

Yazı: Müge Aral
Fotoğraflar: Arşiv

"İstanbul'un köşe sarayı" olarak adlandırılan ve şehrin sembol yapılarından biri olan Yedikule Hisarı, Fatih Belediyesi tarafından restore ediliyor. Restorasyon çalışmaları sırasında hisarın ziyarete açık olması, sürecin şeffaflık ve titizlikle yürütüldüğünü ortaya koyuyor.

Sanat tarihçisi Feride Bozcu'nun habitat TV için hazırlayıp sunduğu Konuşan Tarih programının Yedikule Hisarı bölümünde, konuğu sanat tarihçisi Hayri Fehmi Yılmaz'dı. Çekimlere Yedikule yakınındaki Ioannes Prodromos (Vaftizci Yahya) adına 5. yüzyıl başında yaptırılmış olan kiliseyi de içine alan Studios Manastırı'ndan başladık. Harabe durumundaki yapıya giriş yasak. Bu yapının özelliğiyse, şehrin en erken tarihli manastır kompleksinin bir parçası ve erken Hıristiyan dönemi mimarisinin temsilcisi olması. Kilise, II. Bayezid döneminde İmrahor İlyas Bey tarafından camiye dönüştürülmüş ve İmrahor İlyas Bey Camii adını almış. Yapının restore edileceğine dair haber, tarihi dokusunu kaybetmekte olan İstanbul için en büyük müjdelerden biri.

Altın Kapı

İmrahor İlyas Bey Cami'nden başlayan çekimlerimizde İstasyon Caddesi'ni takip ederek hisara ulaştık. Hayri Fehim Yılmaz'la Feride Bozcu, restorasyonu devam eden hisar içindeki caminin yanında uzanan yolda, bin yıllık bir zaman tünelinden geçti ve Altın Kapı'nın önüne ilerledi. Tarihçilerin I. Theodosius'un mu II. Theodosius'un mu yaptırdığı konusunda fikir birliğine varamadığı Altın Kapı, geçmişteki ihtişamını kaybetmiş olsa da yıkılmış bir imparatorluğun gücünü temsil edercesine dev boyutuyla bugün de göz dolduruyor.

Yedikule Hisarı

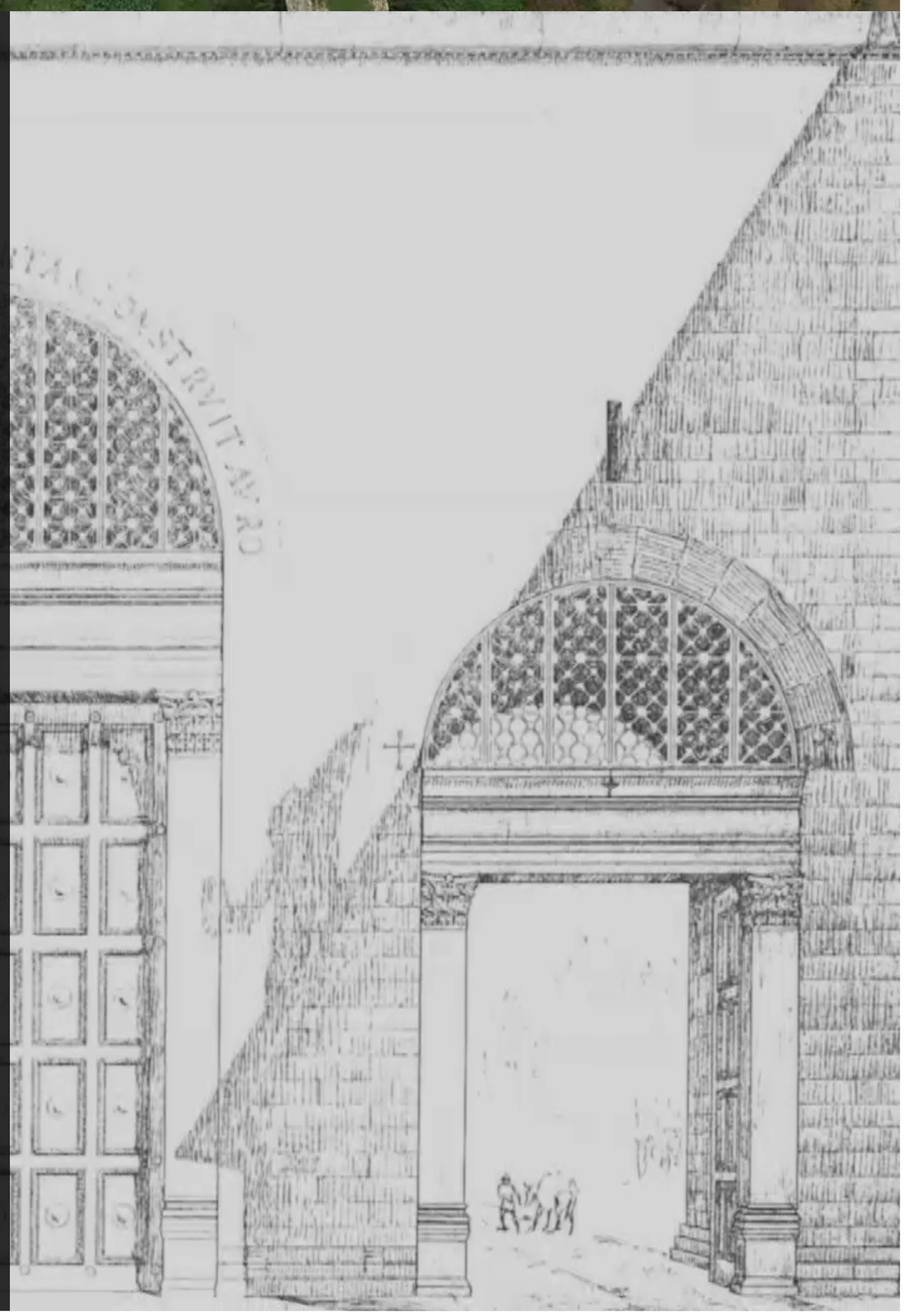
İstanbul'un fethinden sonra tahrip olan surları onartan II. Mehmed, Altın Kapı'nın iki ayağını ve iki Bizans kulesini kullanarak, hem şehrin son direniş noktası olması hem de iaşesini garanti altına almak amacıyla beşgen şeklinde yedi kuleli bir hisar inşa ettirdi. Yedi kuleli bu hisar, çevresindeki semte de adını verecekti.

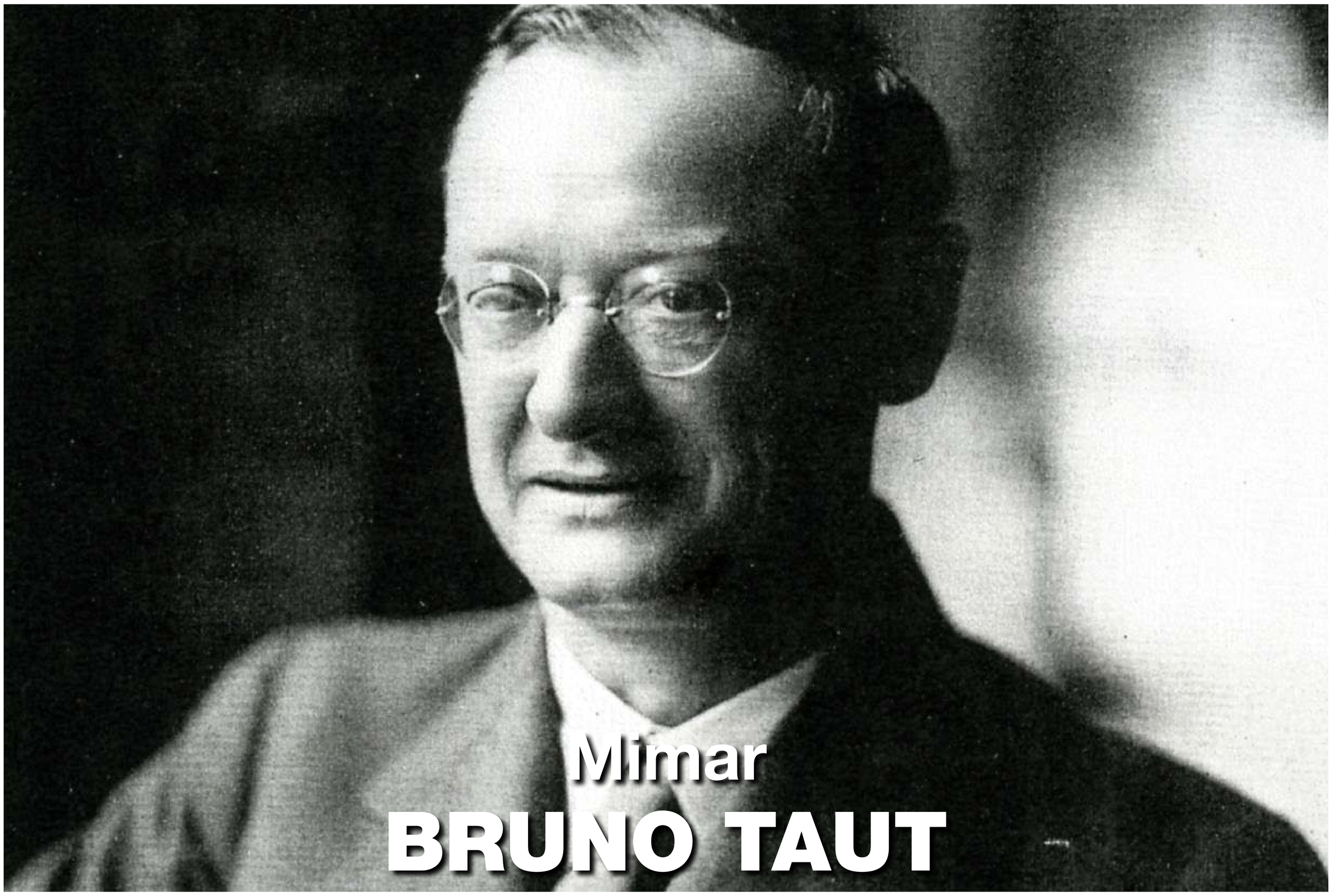
Osmanlı dönemi savunma mimarisinin nadide örneklerinden olan Yedikule Hisarı'nın kuleleri, farklı amaçlar için kullanıldı. Genç Osman Kulesi, Cephanelik Kulesi, III. Ahmed Kulesi, Hazine Kulesi, Zindan Kulesi, Top Kulesi, Bayrak Kulesi olarak amaçlarına uygun şekilde adlandırılan kulelerin her biri farklı hikayelere sahip.

Avrupalı tutukluların duvarlara kazıdıkları yazılar nedeniyle Kitabeler Kulesi olarak da adlandırılan Zindan Kulesi'nde sohbet eden Feride Bozcu ve Hayri Fehmi Yılmaz, zindana atılan tarihi kişiliklerden bahsetti. Fetihten dokuz gün sonra kuleye hapsedilen Çandarlı Halil Paşa, kırk gün sonra padişahın emriyle idam edilmişti. Herkesin malumu kanlı kuyu da bu kulenin içinde. Efsaneye göre idam edilen mahkumların kesilen kafaları kuyuya atılırmış. Yedikule'nin zindanlarından doğan efsaneler yüzlerce yıl canlı kalmış, burada ölen insanların ruhlarının yine bu duvarların içinde hapis kaldığı anlatılagelmiş.



Bugün efsaneler eski gücünü kaybetse de Osmanlı döneminde içinde bir mahallesi olan bu hisar, bugün Fatih Belediyesi'nin restorasyonuyla tekrar hayat buluyor. Efsaneler tekrar canlanır mı bilinmez ama yapılan kazılarla hisar içindeki mahallenin mescidi ortaya çıkarılmış. Bin yıllık bir zaman dilimini gösteren hisar içindeki kot farkı da ziyaretçileri şaşırtmaya yetiyor. Hisar içinde daha keşfedecek çok şey var. Hem bu tarihi semt hem de restorasyonu devam eden hisar, ziyarete değer... Bunu yapamayacak olanlar içinse, habitat TV'deki Konuşan Tarih kuşağını takip etmek yeter!





Mimar BRUNO TAUT

Yazı: Banu Acar
Fotoğraflar: Arşiv

habitat TV'nin sevilen kuşaklarından Berlin Günlükleri'nin son bölümünde, Alman mimar Bruno Taut'u konu almıştık. İsmen az bilinse de, Ortaköy sırtlarında yapmış olduğu kırmızı pagoda konutla bütünleşmiş bu mimar, anımsanmayı hak ediyor.

Her mimar, eserleriyle ülkesine değer katar. Bruno Taut da yaşadığı kent Berlin'e, sosyalist düşüncesi doğrultusunda, farklı bir mimari anlayış getirmiş ve farklılık yaratmış unutulmaz bir mimar.

Şehir planlamacısı ve yazar Bruno Taut, 4 Mayıs 1880 yılında, bugün Rusya'ya bağlı olan Königsberg, Kaliningrad'da doğmuş. Ortaokuldan sonra inşaat teknik lisesine devam etmiş. 1903 yılından itibaren, ünlü mimar Bruno Möhring'in yanında, dönemin popüler sanat anlayışı olan dekoratif öğeleri bol, taş ve metal işçiliği zengin Jugendstil tarzında çalışmalar yürütmüş.

1908 yılında Berlin'e dönerek, Berlin Teknik Üniversitesi'nde sanat tarihi ve inşaat eğitimine başlamış. Bir sene sonra kendi mimarlık ofisini kurmuş. Berlin'de Bauhaus Ekolü kurucusu Walter Gropius ile beraber çalışmış. Sosyalistliğe sempati beslemeye başladıktan sonra, özellikle dar gelirli kesim için yaşanabilir konutlar inşa etmeye adamış kendini.

İlk Büyük Proje

İlk büyük projesini, 1913 yılında Gartenstadt Falkenberg'de gerçekleştirmiş. Doğa ile iç içe, bahçeli, renkli evler tasarlamış. Yedi bin kişiye evsahipliği yapacak olan, 1500 konut inşa etmiş. Daha inşa sırasında, her bahçenin özel olarak düzenlenmesi için dönemin önde gelen peyzaj mimarı Ludwig Lesser ile anlaşılmış. Böylece Berlin'de ilk defa bir konut projesinde peyzaj mimarı kullanılmış.

1500 konut inşası planlanmasına rağmen, Birinci Dünya Savaşı'nın patlak vermesi üzerine yaşanan ekonomik sıkıntılar nedeniyle, ilk etapta 34, ikinci etapta ise 93 evin inşası tamamlanabilmiş.

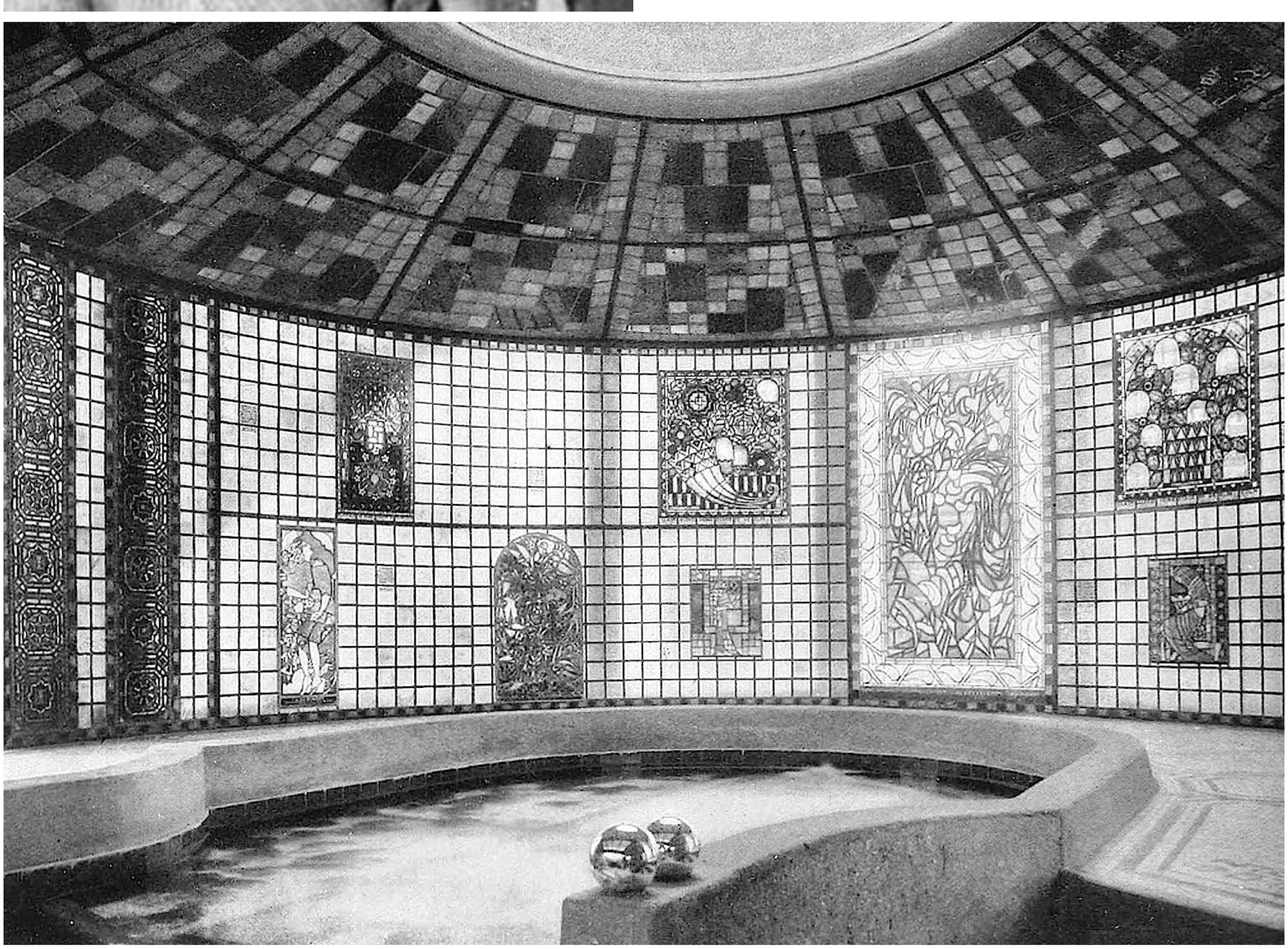




Hayatı Renklendiren Mimar

Bruno Taut'un inşa ettiği evler rengarenktir. Dönemin baskın anlayışı, malzemenin doğal renginin kullanılmasını dikte ederken, Taut buna karşı gelip işçi sınıfının hayatını renklendirmeye çalışmıştır.

Evlerin simetrik olmayışı da Bruno Taut'un özellikle istediği bir şeydir. Tasarımlarında, sanki kendiliğinden büyümüş çiftlik evleri izlenimi yaratmaya çalışmıştır.





At Nalı Şeklinde Toplu Konutlar

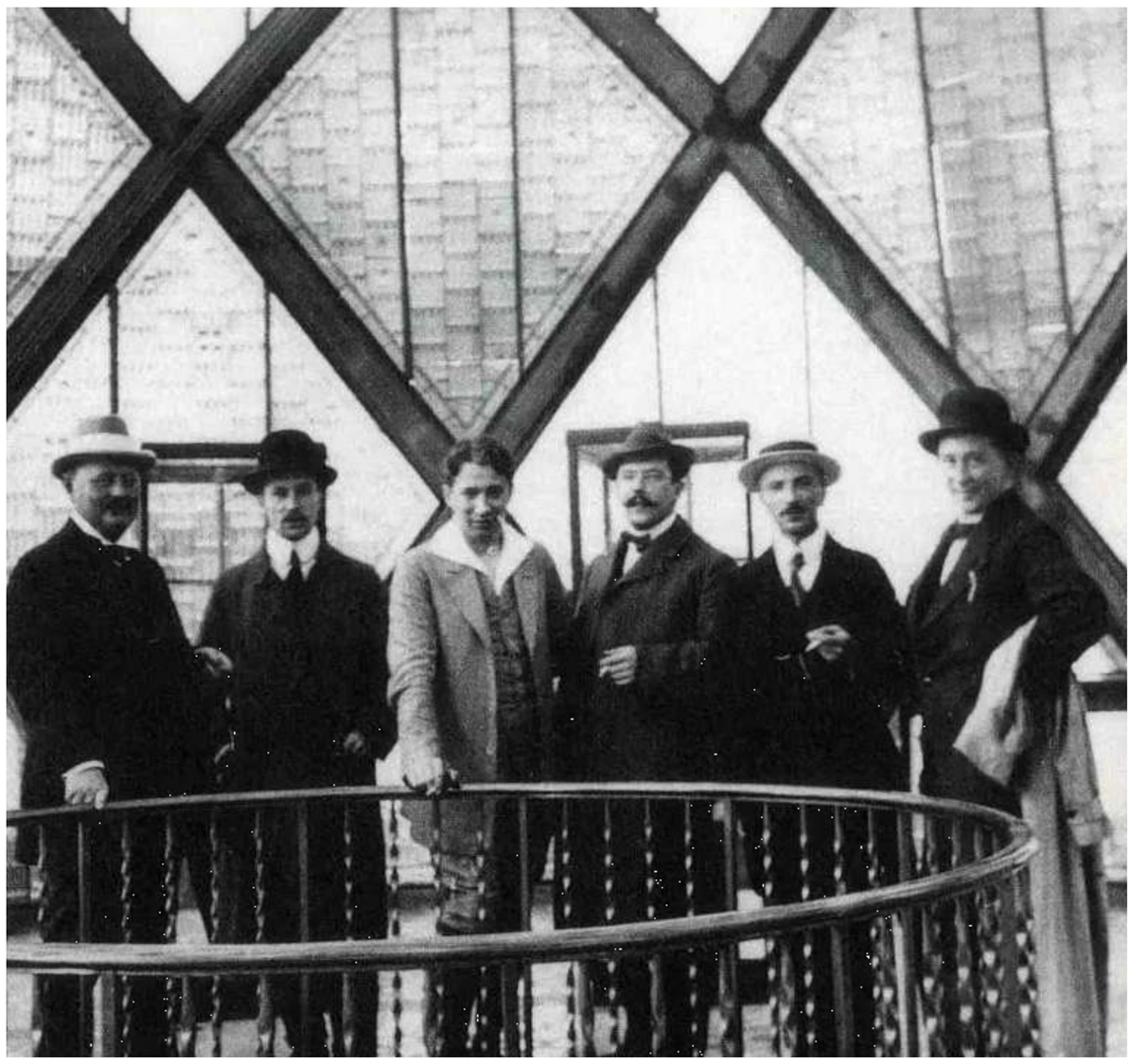
Bruno Taut, 1925 yılında GEHAG ile ortak çalışmaya başlar ve at nalı şeklindeki Hufeisensiedlung toplu konutlarını yapar. Yapı, ana kompleks ve etrafındaki 25 binadan oluşur. 1285 dairenin yer aldığı proje, Berlin'in konut sorununun çözülmesine yardımcı olur.

Hufeisensiedlung, modern mimari anlayışıyla inşa edilmiş binalar, dar gelirli kesim için güzel düzenlenmiş bahçeler, her dairede merkezi ısıtma sistemi, elektrik ve ayrı banyo sunan bir proje. Birçok insan projenin toplumun alt tabakasına göre fazla gösterişli olduğunu, bu kadar özenilmesinin gereksiz olduğunu düşünse de dönemin Berlin Belediye Başkanı Gustav Böss, Taut'un projesine arka çıkarak, gelen tepkilere "Toplumun alt tabakasını üste çıkarmak istiyoruz," diye yanıt vermiş.

1285 daire ve 679 bahçeli ev olarak tasarlanan proje, herkesin kolayca bahçeye ve yeşil alana ulaşmasını amaçlamış. 350 metrelik at nalı şeklindeki merkezi binanın etrafına, iki-üç katlı küçük evler serpiştirilip kasaba ve şehir hayatının iç içeliği temsil edilmiş. Farklı tasarımıyla öne çıkan proje, bol yeşil alanlı, şehre yakın rengarenk bir toplu konut olarak Berlin'de yerini almış.

Her dairede ayrı yatak odası, küvetli banyo ve mutfak bulunmasıyla dönemin çok ilerisinde olan proje, büyük ilgi ve talep görmüş. Aynı zamanda dairelerin iç tasarımıyla da yakından ilgilenen Taut, dönemin önde gelen anlayışı Bauhaus ekolüne çok yakınmış. Hatta o günlerde, Taut anlayışına uygun dekorasyon için, "daireyi Tautlamak" diye bir deyim bile ortaya çıkmış.

Taut'un yaptığı bu proje de, Gartenstadt Falkenberg gibi UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yerini almış.



Nazi Dönemi

1933 yılında Hitler ile Nasyonel Sosyalistlerin iktidara gelmesiyle, sosyalist fikirleri ve Yahudi kimliğiyle bilinen Bruno Taut, ülkesini terk etmek zorunda kalır. İlk olarak İsviçre'ye sığınan Taut, Japon mimar Isaburo Ueno'nun davetiyle Fransa, Yunanistan, Türkiye ve Rusya üzerinden Japonya'ya gider. 1933-1936 yılları arasında burada kalır ve Japon minimalizmine hayranlık duyar. Tokyo'da endüstriyel mobilya tasarımcısı ve öğretmen olarak çalışır.

Türkiye Kapılarını Açıyor

Naziler iktidara geldikten birkaç ay sonra, bütün Yahudi bilim insanlarının diplomaları iptal edilir. Hollanda güvenli değildir, her an Naziler'in işgaliyle karşılaşabilir. Fransa, Yahudilere kapılarını açmaz. Amerika güvenli olsa da çok uzaktır. İsviçre 1000 kişi aldıktan sonra, "Maalesef küçük teknemizde herkese yetecek yer yok," demiştir.

Bu atmosferde, 1933 yılında Darülfunun'u İstanbul Üniversitesi'ne çeviren gencecik Türkiye Cumhuriyeti, yetişmiş bilim insanı sıkıntısı çekmektedir. İnönü hükümetine ve Atatürk'e, Hitler'in görevden atmış olduğu bilim insanlarının Türkiye'ye davet edilmesi fikri sunulur ve hemen kabul edilir. 1933 yılından itibaren 300'ü aşkın bilim insanı Türkiye'ye gelir.

Savaştan sonra Almanya'ya dönüp Batı Berlin'in ilk belediye başkanı olacak Ernst Reuter, ünlü ekonomi profesörü Wilhelm Röpke, Türk operasına çağ atlatan oyuncu ve yönetmen Carl Ebert, Türkiye hukuk eğitimini baştan aşağı yenileyen Ernst Hirsch, Gazi Üniversitesi Müzik Enstitüsü'nün kurucusu Eduard Zuckmayer gibi birçok saygın eğitimci, Türkiye'nin kucak açmasıyla Nazi zulmünden kurtulur. Bu kafilenin içinde yer alan Bruno Taut ise 1936 yılında Mimar Sinan Üniversitesi'nde mimarlık profesörü olarak görevine başlar.



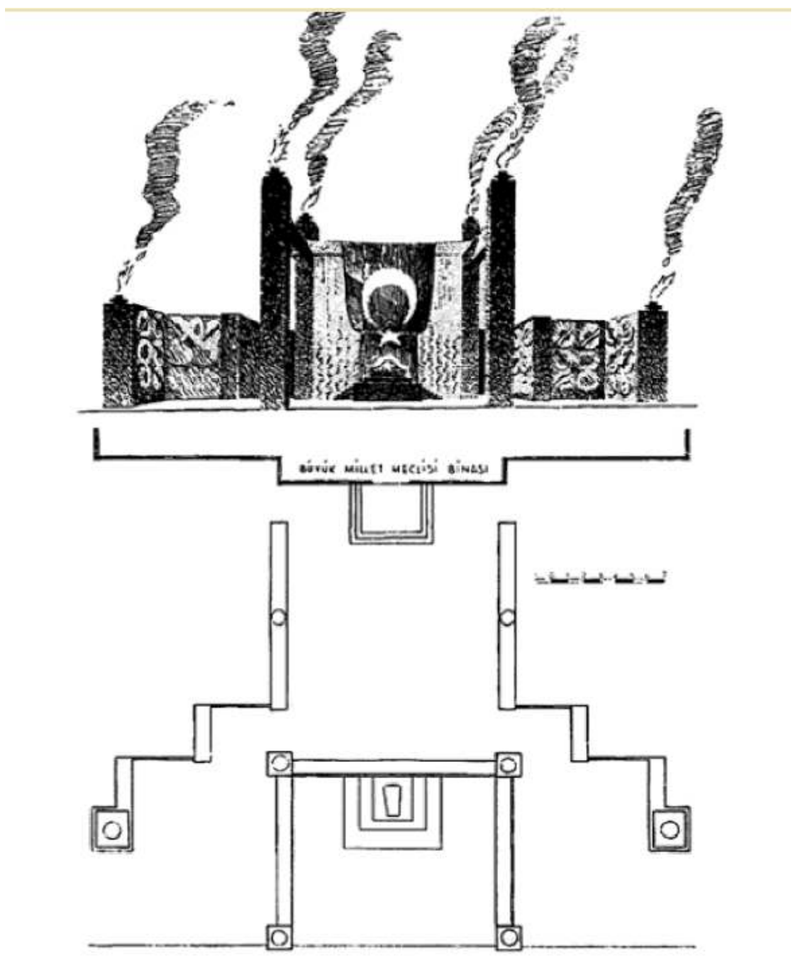


Ankara Üniversitesi, Dil Tarih Coğrafya Fakültesi

Bruno Taut Türkiye'de

Taut, statik ve çerçevesi çizilmiş bir Türk mimarisi yaratma fikrine karşı çıkar. Mimarın ve sanatçının farklı kültürlerden etkilenmesi gerektiğinin, hatta bunun zorunlu olduğunun altını çizer. Yine Taut'a göre, akademinin temel direği mimari olmalıdır. Resim, heykel, geleneksel sanatlar gibi diğer kollarda eğitim gören 215 öğrenciye karşılık, o dönemde 95 mimarlık öğrencisi vardır; bu da yeterli olmanın çok uzağındadır.

Taut, İstanbul'da ders vermesine rağmen Türkiye'nin birçok yerinde, özellikle okul projelerinde yer alır. Japonya'da geçirdiği dönemde tanıştığı mimar bir arkadaşına yazdığı mektupta, "Özgürce mimarlık yapıyor ve ders veriyorum. Dış etkiler açısından özgürüm, çünkü Atatürk uzmanlık alanlarına karışmıyor," yazar.



4.5 Plan and elevation of Bruno Taut's catafalque for Mustafa Kemal Atatürk, Ankara, as published in his posthumous *Lectures on Architecture* [*Architekturlehre*], 1938, between pages 79 and 80





Türkiye'deki Eserleri

Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi binası, Ankara Atatürk Lisesi, İzmir Cumhuriyet Kız Enstitüsü, Ankara Cebeci Ortaokulu, Trabzon Lisesi, Taut'un ülkemize bıraktığı izler arasındadır. Ortaköy sırtlarında bulunan kırmızı pagoda konut ise, Bruno Taut'un bizzat tasarladığı kendi evidir. Bruno Taut'un diğer önemli eseri ise Atatürk'ün vefatının ardından inşa ettiği tören katafalkıdır. 20 Kasım'da yapılacak tören için inşa edilmesi istenen katafalkı, astım hastası olmasına rağmen, yoğun tempoda geçirdiği uykusuz günlerin ardından törene yetiştirebilmiştir. Soğukta, dışarıda çalışan Bruno Taut son hizmetinden sonra hastalanıp 24 Aralık günü, yani Atatürk'ten 45 gün sonra vefat eder. Katafalk inşası hizmeti için teklif edilen ücreti kabul etmeyip çocuklarına bırakmak üzere basit bir teşekkür mektubu istemiştir.

Bruno Taut'un ölümünün ardından Türkiye Cumhuriyeti'ne yaptığı katkılardan ötürü Edirnekapı Şehitliği'ne gömülmesi kararlaştırılır. Taut, Edirnakapı Mezarlığı'nda yatan tek gayrimüslim kişidir.

Büyük mimar, değerli eserleriyle, bugün de yaşamaya devam ediyor.



Bir Dünya Mirası Gezgini

Röportaj: Azade Aslan
Fotoğraflar: Nevin Salman

Onu, Merak Et sayfalarında zaman zaman gördüğünüz gezi yazılarından tanıyorsunuz. Dünya Miras Gezginleri Derneği Başkanı Nevin Salman'ı, bu kez yazar değil, söyleşi konuğumuz olarak dergimize davet ettik. Merak ettiğimiz soruları, ona yönelttik.

Sizinle yeni tanışacaklar için hayat hikayenizi ve gezginlik serüveninizi anlatır mısınız?

TED Ankara Koleji'nden başlayarak 1979'daki üniversite mezuniyetime kadar eğitim hayatım, doğum yerim olan Ankara'da geçti. Çocukluk yıllarımda babam her yaz deniz seyahatimiz öncesi ve sonrası bizi mutlaka tarihi bir mekana götürür, bilgi vererek gezdirirdi. 1980-87 yıllarında yurt dışında yaşadığım dönemde seyahat etme olanaklarım oldu. Seyahat sevgimi, tutkumu sanırım bu iki unsura bağlayabilirim. Mesleğim mimarlık. Gezmenin dışında, 10 senedir dans, resim, ahşap boyama, yoga, yüzme, tenis, tüplü dalış, yürüyüş gibi etkinliklerle uğraşıyorum. Çalıştığım dönemde her fırsatta gezdim. 2015 yılında emekli olduktan sonra ise bu, vazgeçilmez tutkum oldu. Zamanım boldu, maddi olanaklarım ölçüsünde sürekli gezmeye başladım.

Bugüne kadar kaç ülke gezdiniz? Gezilerinizi Dünya Mirasları ile çerçevelemeye ne zaman, nasıl karar verdiniz?

Epeydir saymamıştım, 90 ülke gezmişim, bazı ülkelere ise birden fazla kez gittim. 2007 senesinde Vietnam gezimde “Unesco Dünya Mirası” kavramı ile tanıştım, döner dönmez konuyu araştırdım. Sonraki seyahatlerime mutlaka Unesco Dünya Mirası listesinde olan yerler eklemeye başladım.



Özbekistan





UDM Amblemi - Çin



UDM Amblemi - Safranbolu

Son bir yıldır Dünya Miras Gezginleri Derneği başkanısınız. Derneğin kuruluş amacını ve faaliyetlerini anlatır mısınız?

Derneğimizin amacı, UNESCO’nun ilan ettiği Kültürel ve Doğal Dünya Mirasları’nın (UDM) tanıtımını yaparak, ülkemizde bulunan dünya miraslarının tanınması ve korunmaları, toplumun bilinçlendirilmesi, ülkemizdeki benzer yerlerin de UDM listesine alınması için çalışmak olarak özetlenebilir. Ayrıca, genç kuşakların Dünya Mirasları konusundaki farkındalıklarının arttırılması amaçlı eğitim programları, DM alanında lisans üstü eğitim olanaklarının sağlanması, konferans ve sempozyumlar düzenleyerek sivil toplum örgütleri, yerel yöneticiler ve eğitim kurumlarıyla çalışmalar yapmak da misyonlarımız arasında. Çocukların ve gençlerin eğitimi öncelikli hedefimiz. Bu amaçla, eğitim komitemiz UNESCO’nun “Dünya Mirası Genç Ellerde” eğitim programına uygun olarak, ülkemiz çocuk ve gençlerini dünya miraslarının korunması konusunda bilgilendirmek için çalışıyor. Okullardaki eğitimler dışında, DM listesine girmek isteyen belediyelerimize destek amaçlı bir de eğiticinin eğitimi programımız var. İsteyen tüm kurum ve kuruluşlara, şirket ve holding çalışanlarına DM hakkında bilgilendirme amaçlı konferans ve söyleşiler yapıyoruz. Ben de her yaz Bodrum Dibeklihan’da DM farkındalık konferans ve gezi anıları söyleşileri yapıyorum. Üyelerimiz ile dünya miraslarına geziler düzenliyoruz.

Gezdiğiniz Dünya Mirasları arasından, en çok etkilendikleriniz hangileri oldu?

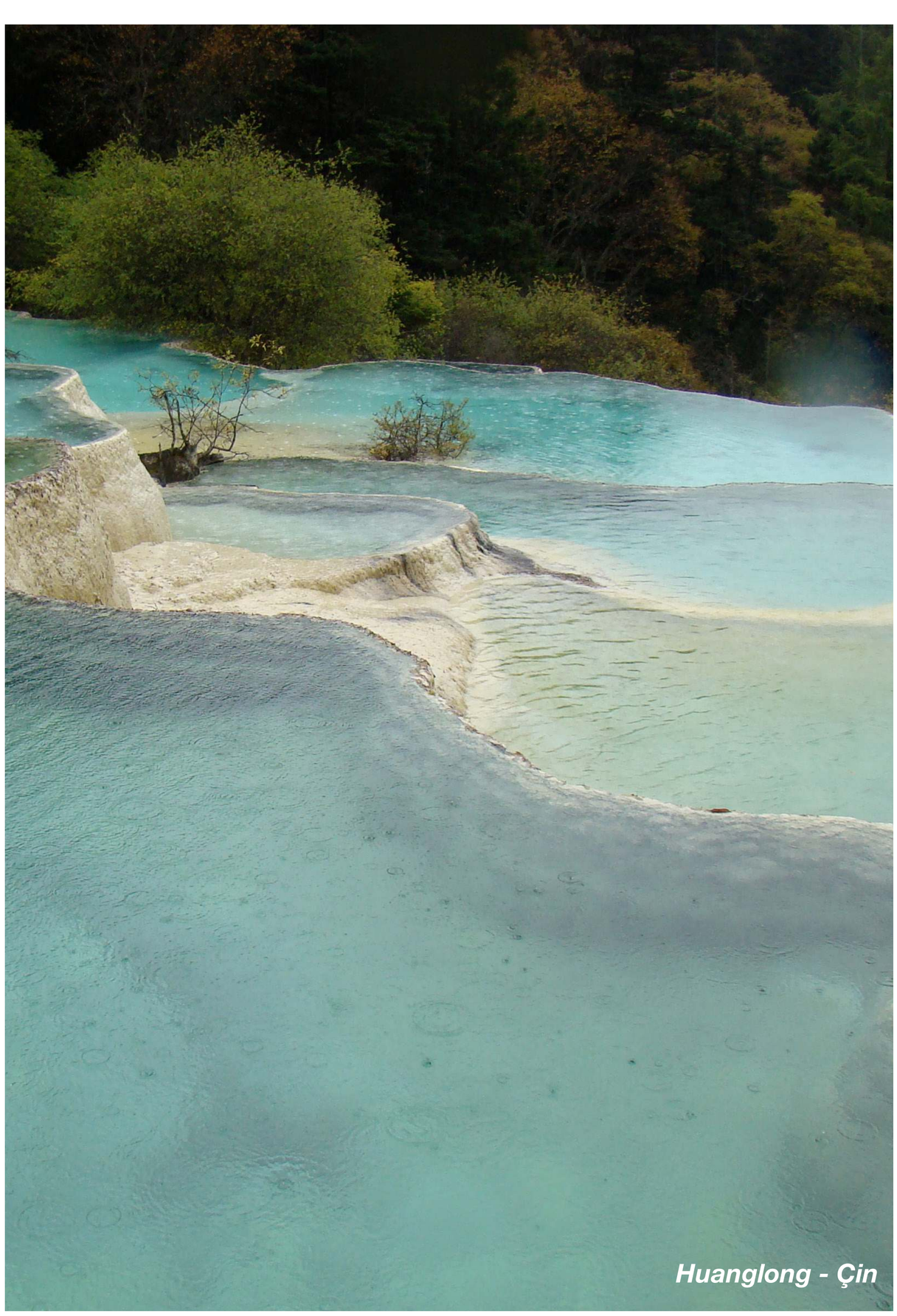
Çin'de üç yer beni çok etkilemişti: Jiuzhaigou, Huanglong ve Terracotta Savaşçıları. Arjantin Buzullar ve Göller Patagonyası, Güney Hindistan'daki Ellora ve Ajanta mağaraları, Peru'daki Macchu Picchu ilk aklıma gelenler.

Türkiye içinde gezeceklere, ülkemizdeki Dünya Mirasları arasından hangilerini özellikle tavsiye edersiniz?

Ne yazık ki bir tarih cenneti olan ülkemizde sadece 18 dünya mirasımız var, hepsi çok değerli yerler, hepsini görmelerini öneririm. Ancak 82 yerimizle "aday liste"de ilk sıradayız. Seyahate çıkmadan önce dünya mirası ve aday yerlerimizi araştırıp buralara da mutlaka vakit ayırmalarını öneririm.



Terracota Askerleri - Çin



Huanglong - Çin

Aynı soruyu dünya için sorsak?

Dünya Mirası Listesi'nde birinci sıradaki İtalya mutlaka... Sonra Çin, Peru, İspanya, Portekiz, Meksika...

Gezilerinizi yazıya dökmeye ne zaman, nasıl bir motivasyonla başladınız?

2010 yılında Japonya seyahatimde tam da sakura mevsimi idi. O kadar beğendim, o kadar etkilendim ki içimden yazmak geldi. Yazım dernek sayfamızda yayınlandı. Yazımı okuyup çok beğenen Gezimanya'nın kurucusu sevgili Tuğçe Yılmaz Özbilgi, yazımı Gezimanya'da yayınlamak istedi, memnuniyetle kabul ettim. O günden bugüne, gördüğüm hemen her ülkeyi yazdım, Gold yazarları oldum. Halen de yazmaya devam ediyorum. Bir dönem, Sözcü Gazetesi Seyahat ekinde, sürekli olmasa da birkaç yerde daha yazılarım yayınlandı.

Bundan sonrası için hayalleriniz neler?

Hayalim gezmek, fotoğraf çekmek ve gördüklerimi yazarak paylaşmak. Aslında görmediğim ülke kalmasın istiyorum ama çok zor elbette... Aklıma takılı kalan ülkeler: Galapagos Adaları, Madagaskar, Türki Cumhuriyetlere başlamıştım, tamamlamak istiyorum, Avustralya ve Yeni Zelanda...



Perito Moreno Buzulları - Arjantin



M.Picchu - Peru

Dünya Mirası Gezginleri

www.worldheritagetravellers.com

Alanında ülkemizdeki ilk ve tek sivil toplum kuruluşu olan Dünya Mirası Gezginleri Derneği 2010 yılında kurulmuştur.

Knidos Kültür Sanat Akademisi

Yazı ve Fotoğraflar:
Nevin Salman

Teknolojiden, stresten, pandemiden ve tüm hayal kırıklıklarından uzakta, ama hayatın tam da içinde bir cennet.. Datça Uluslararası Knidos Kültür ve Sanat Akademisi'nde bir hafta...

Datça'ya 3-13 Nisan tarihleri arasında Hülya Yücel koordinatörlüğünde düzenlenen bir resim çalıştayına davetli olarak geldim. Mis gibi tertemiz bir havada keyifle çalıştım, iki tablo bitirdim, bir tane de bitirmek üzereyim.

Uluslararası Knidos Kültür ve Sanat Akademisi, sevgili Nevzat Metin'in oluşturduğu gerçek bir cennet. Hele de bahar çiçekleri açınca, tüm renkler birbiriyle adeta dans ediyor. Tonton bahçıvan İrfan Yeşil'in maharetli ellerinden çıkmış biberiye, kekik, maydanoz gibi tüm otlar, domates, biber, zeytin, limon, portakal ve neredeyse aklınıza gelecek her meyve, bahçeden taze taze. Bahçe derken, 15 dönüm yemyeşil bir alanı kast ediyorum. Burada müthiş güzellikteki gövdeleriyle zeytin ağaçlarının yanısıra söğütler, meyve, badem, çam, kaktüs, begonvil, palmiye (hurma) ağaçları da var. Başka deyişle, yok yok.

İnci ve Yavuz Güntay'ın bahçenin ürünleriyle tatlandırdığı yemeklerimiz, doğal, organik ve müthiş lezzetli. Tüm gün keyifle çalışıyor, akşam hep birlikte eğleniyor ya da sohbet ediyoruz.

Farklı sanatçıların harika heykelleri bahçede, ünlü ressamların tabloları galerilerde sergileniyor. Sanat Direktörü sevgili Emine Özkarslıoğlu burada yaşayan bir sanat aşığı ve doğa tutkunu. Hemen tüm yıl boyu burada çeşitli etkinlikler, söyleşiler, sergiler, çalıştaylar organize ediyor. "Burası hepimizin; tüm sanatçılara, sanat, edebiyat ve doğaseverlere açık," diyor. Fırsat buldukça sohbet ediyor ve yaz aylarında birlikte bazı etkinlikler yapmak üzere sözleşiyoruz. Elbette koşullar izin verirse...





Gördüğü ilgiden çok daha fazlasını hak eden gerçek bir sanat köyü burası. Üstelik boydan boya sahili ve harika deniziyle müthiş bir tatil yöresi olan Palamutbükü'ne 4, Datça'ya 30 kilometre uzakta. Bodrum'dansa sadece 2 saatlik feribot mesafesinde. Misafirperverlik, dostluk, sanat ve samimiyetle karşılanacağınız bu yeryüzü cennetini ilk fırsatta ziyaret etmeye ne dersiniz?





Datça Uluslararası Knidos Kültür ve Sanat Akademisi

Uluslararası Knidos Kültür Sanat Akademisi (UKKSA), temelleri 2006 yılında Nevzat Metin tarafından atılan, Türkiye'de başta plastik sanatlar olmak üzere sanatın pek çok dalında faaliyet göstermeyi ilke edinmiş bir kültür sanat akademisi. Akademi, sanatçılara doğa ve tarihin iç içe geçtiği özgün bir çalışma ortamı sunuyor. Oluşumun ilhamını, Japonya'da keşfettiği bir sanat kolektifinden alan Nevzat Metin, uzun soluklu bir çalışmanın sonucunda, Datça Yakaköy'de 12 dönümlük bir arazide UKKSA'yı kurmuş.

2010 yılında aktif olarak faaliyete başlayan UKKSA, sanat atölyelerinin yanısıra kütüphane, showroom, amfi tiyatro, kafe, yemekhane ve misafirhanesiyle sanatın üretildiği, sergilendiği ve satışının gerçekleştiği çok yönlü kompleks. Misafir Sanatçı Ağırlama (Artist Residency) programını Türkiye'de hayata geçiren ilk sanat kurumlarından olan UKKSA, her sene yerel ve uluslararası sanatçılara Datça'nın ilham verici ortamında üretim yapabilecekleri yaratıcı ortamı sağlıyor. Program kapsamında, profesyonel sanatçılar konakladıkları süre boyunca ürettikleri eserleri akademiye bırakıyor; akademi ekonomik varlığını bu eserlerin satışıyla sürdürüyor. UKKSA'nın yaklaşık 70 ülkede temsilcilikleri var.

Senede 50'ye yakın etkinliğin gerçekleştirildiği sanat akademisinde, etkinlikler şubat ayında Badem Çiçeği Festivali'yle başlayıp eylül sonuna dek sürüyor. Resim, heykel, seramik ve cam atölyelerinin yanısıra edebiyat, müzik, dans, tiyatro ve sinema atölyeleri ile her yıl çocuklar için yaz sanat okulları ve kampları düzenleniyor.

UKKSA, yalnızca sanatsal hedefler değil, sosyal idealler üzerine de kurulmuş bir akademi. Her sene 12 Ağustos'ta düzenlenen Can Yücel'i Anma Töreni ve Yaşam Boyu Onur Ödülleri, şimdiye dek Türkiye'de sanata gönül vermiş ve katkıda bulunmuş 200'e yakın ismi ağırlamış. Knidos'un Sırrı Festivali'nde ise her sene toplumsal bir tema kapsamında öne çıkan isimlere ödüller veriliyor.

UKKSA, 2017 yılında Kalamış'ta açılan UKKSA Galeri İstanbul'da da faaliyet gösteriyor. UKKSA'nın sezon boyunca üretilen eserlerini ve kışlık sanat etkinliklerini UKKSA Galeri İstanbul'dan takip etmek mümkün.

www.ukksakademi.com/



YENİ BİR YAŞAM ALANI

habitat

Türk Telekom tivibu
2. & 100. KANAL

TÜRKSAT
Frekans 11853 H 25000

habitattv.com.tr habitat TV habitatTV_tr